No. 5 GEGUŽĖ 1982 MAY

SKAUTU AIDAS

GEGUŽĖ 1982 MAY

SKAUTU AIDAS

USPAS497-840 **Oficialus LIETUVIŲ SKAUTŲ S-GOS organas**

Įsteigtas 1923.III.15 Šiauliuose, Lietuvoje

Leidžia LSS Tarybos Pirmija

Prenumerata: metams - $5.00, pusei metų - $3.00, atskiro nr. kaina - 50c.
Garbės prenumerata - $10.00, garbės leidėjo prenumerata - $25.00.

Redaktorius
v.s. Antanas Saulaitis, SJ
2345 West 56 Street
Chicago, IL 60636

SKAUTU AIDAS — THE SCOUTS ECHO

A Lithuanian youth Magazine, published monthly except July and August by The **Lithuanian scouts Association.** Not for profit Illinois Corporation.

Subscription $5.00 yearly, $3.00 halfyearly, single copy 50c.

Second Class postage paid at Chicago, Illinois.

- **Office of Publication**
  SKAUTU AIDAS
  6346 So. Washtenaw Ave.
  Chicago, IL 60629

- **Managing Editor — Malvina Jonikiene**
  6346 So. Washtenaw Ave.
  Chicago, IL 60629

Administratorė: v.s. Malvina Jonikienė
6346 So. Washtenaw Ave.
Chicago, IL. 60629

VIRŠELYJE:
Vytauto Igno grafika specialiai sukūrta Lietuviškosios Skautybės Fondui

GARBĖS PRENUMERATA (10 dol.)

L. Čipkutė — Willowick, OH
V. Morkūnas — Toronto, ONT.
G. Sendžikas — Toronto, Ont.
A. Uogintas — Waterbury, CT.
J. P. Gale — Lindenhurst, N.Y.
P. Pakalniškis — Santa Monika, CA.
M. Ročkuvienė — Chicago, IL.
J. Bobinienė — Cicero, IL.
V. Kašuba — Concord Twp., OH.
G. Kaufmanienė — Alexandria, VA.

AUKOS „SKAUTŲ AIDUI"

„Laisvės Varpo" vietininkija — Philadelphija, PA — 75.00 dol.
M. Janavičienė ir V. Bacevičius — Cleveland, OH — 10.00 dol.
A. L. Bendruomenės pravesto spaudos vajaus — Rochester (Po 2 dol. aukojo: P. Domeika ir S. Ilgūnas) — 4.00 dol.
Z. Motiejūnas — Euclid, OH — 2.00 dol.
V. Zmuidzinas — Rochester, N.Y. — 2.00 dol.
R. Bureikienė — Los Angeles, CA — 2.00 dol.
M. Juodišius — Cleveland, OH — 1.00 dol.
A. Butkus — Euclid, OH — 1.00 dol.
A. Jurjonas — Chicago, IL — 1.00 dol.
V. Lapėnas — Oak Forest, IL — 1.00 dol.

„SKAUTŲ AIDĄ" Į UŽJŪRIUS ATNAUJINA

D. Orantaitė — Cleveland, OH — 5.00 dol. (P. Čiaubiui — Argentina).
Clevelando Skautininkių dr-vė — Cleveland, OH — 10.00 dol. (E. Bacevičienei — Brazilija ir Vasario Šešioliktajai gimn., Vak. Vokietija)

SUGYVENIMAS

SUGYVENIMAS SU DIEVU

1. Su visa šeima kartu lankyti bažnyčią.
2. Melstis prieš valgį šeimoje.
3. Skirti laiko pagalvoti, kiek Dievas gyvenime svarbus. Paskaityti psalmę (pvz. 138, 139, 141) arba Laišką Efeziečiams.
4. Prašyti Dievo drąsos atleisti asmeniui, kuris užgavo arba kurį užgavai.
5. Šeimoje ar su draugais pasidalinti mintimis, kiek Dievas kiekvienam nariui svarbus. (Sueigoje su sesėmis, broliais).
6. Vakare ar prieš vakarienę pagalvoti, kada Dievą jautei ar nejautei, su juo bendradarbiavai ar ne, kodėl taip.
7. Kasdien padėkoti Dievui už jo malonę ir dovanas.
8. Kiekvieną dieną Dievui pavesti vieną iš sunkių problemų ar rūpesčių.
9. Šeimoje paskaityti aprašymą iš Šventojo Rašto (pvz., Morkaus evangelijos).

SUGYVENIMAS SU PLAČIU PASAULIU

1. Atsisakyti nelabai reikalingo dalyko ir tuos pinigus atiduoti geram tikslui (pvz. rinkliavai badaujantiems).
2. Paskaityti apie įvykius pasaulyje, kur yra karas, nesantaika, nelaimės ar skriauda, paneigiamos žmogaus ir tautų teisės.
3. (Jei suaugęs) parašyti valdžios pareigūnams savo nuomonę apie tuos pasaulio įvykius.
4. Sužinoti daugiau apie pastangas ugdyti taiką pasaulyje. Pvz., paskaityti krikščioniškų bažnyčių raštus. Pagalvoti, kodėl Baden-Powellis įsteigė skautus ir kodėl skautija paplito po visą pasaulį.
5. Pasisiūlyti padėti ligoninėje, prieglaudoje, mokykloje dieną kas mėnesį ar dažniau.
6. Paskaityti apie pasaulio išteklius. Sužinoti, kaip taupomas popierius, stiklas, aliuminis ir kt., kurie perdirbami iš naujo.
7. Padėti labdaros įstaigai ar draugijai, kuri šelpia vargšus, senelius, vienišus žmones globoja.

SUGYVENIMAS SU SAVIMI!

1. Brangindamas savo garbę, panaudoti Dievo duotąsias dovanas mokytis (ir ruošti pamokas), sveikai gyventi, melstis, mankštintis, pailsėti, dirbti.
2. Kas mėnesį (ar dažniau!) paskaityti knygą.
3. Parinkti geras televizijos programas. Neužsukti bet kokią programą.
4. Dažniau šypsotis, nešti džiaugsmą ir ramybę kitiems.
5. Valgyti sveiką valgį, vengti „šiukšlinio" maisto.
6. Kas sekmadienį skirti Dievo garbei vieną valandą.
7. Pakankamai pasilsėti ir atsigauti. (Jei tėvai); rasti laiko pabūti ramiai kartu.
8. Kibti į gyvenimo sunkumą, kuris žmogų vargina. Kreiptis pagalbos pas draugą, mokytoją, kunigą ar kitą patikimą asmenį.
9. Šeimoje pasitarti apie savitarpio pagalbą ir pagarbą.
10. Paskaityti, kiek Dievas žmogų myli ir kiek žmogus jam svarbus (Jono evangelija 14-16 skyriai.).

SUGYVENIMAS SU ŽMONĖMIS

Ženkiuku pažymėti dalykus, kuriuos šią savaitę gali atlikti — gražiau sugyventi namuose, mokykloje, visuomenėje, kaimynystėje.

1. Visa šeima meldžiasi už ramumą ir saugumą kaimynystėje.
2. Pasveikinti ir pasikalbėti su kaimynais.
3. Mandagiau ir draugiškiau susitikti su žmonėmis, pavz., parduotuvėse, valykloje, autobuse.
4. Paskaityti šeimoje 10 Dievo įsakymų (maldaknygėje ar Šv. Rašto Išėjimo knygos 20:1-17) ir aptarti, ką praktiškai reiškia.
5. Aplankyti ar parašyti laiškelį ligoniui, vienišai gyvenančiam žmogui ar šeimai, kurios narys neseniai mirė.
6. Suruošti šeimos šventę gimtadienio, vardadienio ar kitos sukakties proga taip, kad kiekvienas šeimos narys turėtų ką veikti (pakloti stalą, padėti pyragą kepti, nupirkti ko reikia, papuošti).
7. Didžiuotis savo šeima, mokykla ir miestu; stengtis gražiai apie šių bendruomenių žmones kalbėti.
8. Pasistengti pakalbėti su vyresnio amžiaus žmogumi, kuris netoli gyvena. Gal galima jam ar jai kaip nors padėti.
9. Pasikalbėti su mokyklos patarėju, kunigu ar mokytoju apie kurią nors asmeniską problemą.
10. Šeimoje perkalbėti namų taisykles apie pamokų ruošą,

LIETUVOS

televiziją, telefono naudojimą, laiką miegoti, namų ruošos darbus.

11. (Jei suaugęs) lankyti suaugusių lavinimosi kursus kurioje nors srityje.

12. Pasistengti būti draugišku asmeniui, kurio kiti žmonės nemėgsta.

SUGYVENIMAS SU DIEVO KŪRINIJA

Kryžiuku, „x" ar kitu ženklu pažymėti, ką gali ir nori daryti, kad geriau sugyventum su Dievo sutvertu pasauliu ir visa, kas jame gyva.

1. Bent kartą per savaitę šeimoje kartu melstis — prie stalo, prieš naktį, betkada.

2. Rasti laiko pasidžiaugti gamtos grožiu — su šeima ar draugais pavaikščioti po parką, miškelį, prie ežero.

3. Sukurti švaresnę aplinką apvalyti savo kiemą ar gatvę ar net visą miesto kvartalą.

4. Neleisti sau popierėlį ar skardinę gatvėn mesti, bet mesti šiukšlių dėžėn.

5. Gražinti butelius parduotuvei.

6. Aptarti, kaip galima taupyti dujas, elektrą, vandenį, Užgęsinti šviesas, kai nereikia.

7. Laikraščius atiduoti perdirbti.

8. Paskaityti apie cheminių išmatų skriaudą pasauliui.

9. Parašyti valdžios pareigūnams apie gamtos apsaugą, oro ar vandens taršą.

10. Paskaityti apie karo ginklų žalą žmonėms ir pasauliui.

„KRONIKOS" DEŠIMTMETIS

1972 m. kovo 19 d. Lietuvos porgindyje mašinėle buvo išrašytas pirmasis „Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" numeris, kurios ligi šiol Vakarų pasaulį pasiekė 50 numerių. Kronika lietuvių laisvajame pasaulyje perspausdinama lietuviškai laikraščiuose, knygomis (jau penki tomai), išleidžiama angliškai, prancūziškai, vokiškai, ispaniškai, itališkai ir kitomis kalbomis. Taip visas pasaulis gali paskaityti dokumentus apie Lietuvą, apie lietuvių tikėjimą ir tautinę ištikimybę.

Kronikoje rašoma apie daug dalykų. Minėdami jos 10 m. sukaktį, čia perspausdiname dokumentus apie vaikus ir jaunimą Lietuvoje.

KAPSUKAS

(Motinos tvirtas žodis aptildė dukterį persekiojančią mokytoją):

1975 metais Kapsuko vid. mokyklos mok. L. Žilinskaitė klasėje pametė lapelį su Viešpaties malda. Jį radusi mok. I. Jasinskaitė atidavė klasės vadovei Skroblienei. Vadovė paklausė Žilinskaitės, ar tikrai jos ranka rašyta lapelis. Mokinė prisipažino. Mokytoja Skroblienė pavadino mergaitę parazituojančiu gyvuliu ir liepė rytojaus dieną be motinos nepasirodyti mokykloje.

Atėjusią motiną mokytoja pradėjo tardyti, ar tikrai jos dukros raštas, ar ji neverčianti dukros kas dieną eiti į bažnyčią ir t.t.

— Taip, tai rašyta mano dukros. O į bažnyčią eiti aš jos neverčiu — ji pati eina dar dalyvauja bažnytiniame ch re, — ramiai atsakė motina.

— Palikite ją namuose, — patarė vadovė. — Tegul namuose tuo laiku tvarko kambarius. Aš taip pat jai liepsiu neiti į bažnyčią.

— Šito nebus. Aš negaliu tylėti, kai iš vaikų sielų išplėšiamas Dievas, — pasipriešino Žilinskienė.

Energingos motinos protesto vengdama, vadovė nustojo mok. Žilinskaitę persekioti.

* * *

Plateliai

(Mokinė, giedodama bažnytiniame chore, žeminanti tarybinės mokyklos vardą):

1975 pradžioje Platelių bažnyčios chore pradėjo giedoti virudinės mokyklos VII klasės mok. Vida Mikalauskaitė. Sužinojęs apie tai Platelių vidurinės mokyklos direktorius Stripinis (jo iniciatyva Plateliuose nugriautos kryžiaus kelių koplytėlės) ir mokytojai, nutarė mergaitę nuo bažnyčios atitraukti. Klasės auklėtoja Valavičienė įsakė Mikalauskaitės motinai nebeleisti dukros į bažnyčią. Mikalauskienė paprašė, kad auklėtoja į šį reikalą nesikištų, nes konstitucija garantuoja tikėjimo laisvę.

— Na, tai veskis kada nors vakare, kad, niekas nematytų, — mokė Valavičienė.

Mergaitei auklėtoja priekaištavo, kad giedodama chore, ji žeminanti tarybinės mokyklos vardą.

* * *

(Mokiniams liepiama šaukti „Nėra Dievo!"):

Šilutės aštuonmetės mokyt. Irena Arlauskienė (šiuo metu jau direktorė), liudija viena jos mokinė, pamokos metu liepė mokiniams tris kartus garsiai sušukti: „Nėra Dievo!". Vieni tylėjo, kiti nedrąsiai šaukė, o mokyt. I. Arlauskienė šaukė garsiausia. „Kadangi aš nieko apie Dievą nežinojau — tylėjau, dabar drąsiai sušukčiau: Mokytoja, jūs klystate, nes Dievas yra!", — pasakoja apie buvusios mokytojos „auklėjimą" jos mokinė.

* * *

PERKELTA į 11 pusl.

ILSĖKIS PO RŪTŲ ŠAKELĖM . . .

Vis daugiau ir daugiau jaunesniems vadovams belieka pagalvoti apie vadovavimo įsipareigojimus. Atėjo laikas, kai vyresnieji vienas po kito pradeda NUEITI NAMO, iš kur niekada nebesugrįš ir nebegalės pasilikusiems padėti.

Po visos pėdsekystės „Šiuo keliu eik, šiuo keliu neik, skubėk, pavojus" — atradusi visatos Kūrėjo padėtą ženklą, 1981 m. lapkričio 1 d. NUĖJO NAMO s. Marytė Kalinauskienė, plačiai žinoma Toronto lietuviškoj ir skautiškoj veikloj.

Buvo gimusi 1926 m. balandžio 9 d. Vilniaus krašte, kuris tada buvo lenkų okupuotas. Tėvai Baranauskai buvo patriotai lietuviai ir Marytę leido mokytis į lietuvių mokyklą. Vėliau Marytė lankė Vilniaus lietuvių gimnaziją, priklausė lietuvaičių skaučių vienetui, šoko tautinių šokių grupėj, sportavo. Nenorėdama pergyventi antrosios rusų okupacijos, frontui artėjant, pasitraukė į Vokietiją, kur, karui pasibaigus, baigė Wuerzburgo lietuvių gimnaziją. Po to kurį laiką dirbo pabėgėlių šalpos įstaigoj, o 1947 m. emigravo į Kanadą ir darbo sutartį atliko vienuolių seselių vadovaujamoj ligoninėj Kingston'e, Ont. Buvo kilęs noras pasilikti vienuolyne, slaugyti ligonius ir tarnauti Dievui. Bet aplankiusi Torontą ir pamačiusi lietuvių gausumą, nutarė pasilikti savųjų tarpe ir tuoj įsijungė į lietuviškąjį gyvenimą, kuris Toronte buvo tik ką prasidėjęs platesniu mastu. Įsijungė į skaučių eiles, užsiregistravo sporto klube, aktyviai ėmė reikštis šv. Jono parapijoj, kuriai visaip ir daug padėjo. 1950 m. Marytė už pavyzdingą skautavimą išrinkta garbės skaute. Tų pačių metų rudenį ištekėjo už Leonardo Kalinausko, kuris tuo metu plačiai reiškėsi kaip vienas iš skautų atkūrėjų Toronte ir kaip gausių skautų-vyčių vadovas. Sukurta skautiška šeima davė gražių vaisių: išauginti trys sūnūs, visi skautų veikėjai — Gediminas, Rimantas ir Arūnas. Visa šeima šalia savo tiesioginių darbų gyveno be perstojo skautiškai veiklai. A.a. Stepui Kairiui mirus, perėmė jo pradėtąjį darbą, ir muzikinis vienetas, Kalinauskams vadovaujant, dar gražiai reiškėsi ilgą laiką. Įvairiose veiklos apraiškose buvo jaučiama nematoma Velionės ranka. Ne vienas darbas, kuris buvo kitų padarytas, pradžią buvo gavęs žmonos, motinos, skautininkės Marytės rūpesčiu. Tai nedažnas pavyzdys, kaip reikia žiūrėti į bendrąją veiklą, kur nėra svarbi reklama ar garsas, o kur labai svarbu — rezultatas.

Du vakarus laidotuvių koplyčia buvo pilna skautininkų, skautininkių, sesių, brolių ir Velionės draugų. Skautų vardu atsisveikino v.s. Č. Senkevičius. Po to sugiedota „Ateina Naktis" ir „Marija, Marija". Jautriausias betgi momentas buvo kapinėse, kai skautininkės karstą apklojo rūtų šakelėmis.

Ilsėkis Sese Maryte, Amžinuose Namuose, kurie kiekvienam broliui, kiekvienai Sesei yra turimo gyvenimo, vykdomos veiklos viena ir vienintelė prasmė.

v.s. Č. Senkevičius

PĖDOS

Palikęs baltas pievas, kaimenes avių juodų,
Sauki iškėlęs pergamentą, - Išmintis!
O jau rytoj, miražą dykumoj seki, pėdų
Zymės tave... tuojau jas vėjas užpustys.

Vidury miško tankumynų medžių nematai
Nei negirdi lakštingalų ryto treliu,
Pėdų nepalieki, apeidams išvartas lėtai,
Pernykščiame kilime lapų ir spyglių.

Giliai įmindamas pėdas, vandenų pakrašty,
Klausaisie jų giesmės: bežodės, amžinos.
Užglostys tas pėdas bangom, tie vandenys šalti
Ir, kad buvai tenai, nieks, niekad nežinos.

Zygiuok kalnais, nelenkdamas viršūnių apsnigtų
Ir anei jų šešėliuos prarajų gilių,
Ne pėdas, vieškelį pali; tau mos arai, o tu
Jiems ir ateinantiems, tuo paliktu keliu.

St. Radžiūnas

A.A. BUV. VYRIAUSIA SKAUTININKĖ ONA ZAILSKIENĖ

Chicagos skautininkių draugovės sesės, savo Susimąstymo dienos sueigoje vasario 21 d. prisiminė labai sunkiai sergančią buv. Vyriausią Skautininkę Oną Zailskienę. Sueigos dalyvių pasirašyta pasveikimo kortelė ir gėlių puokštė buvo paskirta pralinksminti mūsų sesę Onutę. Deja, vasario mėn. 23 d. rytą ligoninėje dirbanti akademikė skautė Vilija Vakarytė, nuėjusi į ligonės kambarį įteikti kortelę ir gėles, neberado sesės Onutės gyvųjų tarpe. Ji mirė vasario mėn. 22 d. 8:30 val. vakare.

Velionė buvo gimusi prieš 75 metus Každailevičių šeimoje Kuršėnuose, Lietuvoje. Mokėsi Šiauliuose ir Marijampolėje. Ištekėjus už būsimo skautininko Prano Zailsko ir pasiruošus mokytojos profesijai, mokytojavo Mažeikių ir Vilniaus pradžios mokyklose. Lankė Pedagoginį institutą ir vėliau gilino savo profesijos žinias mokytojams suruoštuose kursuose.

1931 m. Lietuvos Skaučių Seserija, norėdama supažindinti mokytojas su skautybe ir jos auklėjimo būdais, suruošė prie Kauno specialią mokytojoms skirtą stovyklą. Dalyvaujančių stovykloje mokytojų tarpe buvo ir Onutė Zailskienė. Nuo to laiko prasidėjo jos labai sėkmingas, ilgalaikis, iki pat jos mirties trukęs, skautavimas.

Ji organizavo skaučių vienetus, su jais iškylavo ir stovyklavo. 1932-40 m. buvo Mažeikių skaučių tuntininke. Palaikė ryšį su Latvijos skautais, juos lankydama. 1938 m. Tautinėje stovykloje Pažaislyje ėjo Žemaičių rajono viršininkės pareigas. Šis jos vadovybėje tvarkomas žemaitiškas kampelis buvo užsienio stovyklautojų, fotografų, žurnalistų labai mėgiamas ir gausiai lankomas.

1934 m. O. Zailskienė pakelta į pasakutininkės ir 1937 m. į skautininkės laipsnius. Buvo apdovanota Lelijos ordinu.

Karui užėjus, pasitraukė su šeima į Vokietiją ir apsigyveno Ingolstadte. Nežiūrint sunkių ir nepalankių tremties gyvenimo sąlygų, Onutė neįstojo į pasyviųjų vadovių eiles, bet tvirtai pasiryžo tęsti lietuvišką skautavimą jaunimo tarpe. Ji įsteigė Šešupės skaučių tuntą ir jam vadovavo. Buvo išrinkta į LSSąjungos Tarybą ir Pirmiją. Scheinfeldo suvažiavime išrinkta antrąja Vyriausios Skautininkės pavaduotoja. 1948 m. daug prisidėjo prie Jubiliejinės stovyklos organizavimo Alpių kalnuose. Buvo pakelta į vyresnės skautininkės laipsnį.

Tuo laikotarpiu ji ėjo JAV zonos Vadeivės pareigas.

1949 m. atvyko į Ameriką ir pasiėmė savo globon būsikūriantį Chicagoje Aušros Vartų skaučių tuntą. Vėliau atvykusi iš Vokietijos Vyriausia Skautininkė J. Augustaitytė-Vaičiūnienė perdavė savo pareigas v.s. O. Zailskienei. Tai nebuvo lengvos pareigos: reikėjo rūpintis šeima, dirbti kitą darbą už namų ribų ir tuo pačiu laiku tvirtai laikyti Seserijos vairą. Steigiant veinetus trūko jiems vadovių. Vienos vadovės buvo nuo karo audrų pavargusios, kitos galvojo, kad pirma pačioms reikėtų tvirtai ekonomiškai ant kojų atsistoti. Tačiau velionė buvo kitos nuomonės: jos manymu, reikia tuojau organizuoti lietuvių jaunimą, kad jis neišsiblaškytų šio krašto gyvenimo srovėje ir neatitrūktų nuo lietuviško kamieno. Kiekviena proga Vyr. Skautininkė regino vadoves kuo greičiausiai aktyviai įsijungti į lietuvišką skautavimą.

1952 m. ji perdavė savo pareigas v.s. dr. D. Kesiūnaitei. Vėliau ji buvo vėl išrinkta Vyr. Skautininkės pareigoms kelioms kadencijoms.

Velionė buvo universali asmenybė: žmona, motina, močiutė, mokytoja, skaučių ir kitų organizacijų veikėja, žurnalistė ir gabi kalbėtoja. Jos tartas žodis buvo visada lydimas su švelnia ir malonia šypsena. Ji sugebėjo savo turiningas mintis trumpai ir įtikinančiai klausytojams perduoti.

Žinome, kad davus skautininkės įžodžio priesaiką, įsipareigojame visą savo gyvenimą, kiek galėdamos, dirbti Dievui, Tėvynei ir Artimui. A.a. sesė Onutė šią garbingą priesaiką ištęsėjo iki pat mirties.

Atlikdama pareigą DIEVUI, ji auklėjo jaunimą, pasiremdama dorovės dėsniai. Ji rūpinosi, kad skaučių vienetai būtų aprūpinti dvasios vadovais. Ne kartą sueigose ji primindavo skautėms vieną ar kitą iš Dešimties Dievo įsakymų. Savo asmeniniu gyvenimu velionė buvo gyvu pavyzdžiu jaunimui.

Atlikdama pareigą TĖVYNEI, ji aukojo savo laisvą laiką visuomeniniam darbui — žodžiu ir

V.s. Ona Zailskienė, pirmaisiais kūrimosi metais Amerikoje vadovavusi lituanistinei mokyklai Cicero mieste, atliekant montažą.

raštu ragino jaunimą didžiuotis savo lietuviškąja kilme, lietuvių tautos istorija, kalba ir jos gražiais tradiciniais papročiais. Stengėsi supažindinti kitataučius su mūsų tautine kultūra, pati kartais dalyvaudama su lietuvaitėmis kitataučių skautų renginiuose. Onutė rūpinosi išlaikyti lietuvybę ne tik skautiškajame jaunime, bet ir kitų lietuvių vaikų tarpe. Tuo tikslu ji su kitais suorganizavo Ciceroje šeštadieninę mokyklą, kuriai vienus metus pati vadovavo. Rūpinosi ir Vasario 16 gimnazija, eidama gimnazijai remti komiteto pirmininkės pareigas. Organizavo minėjimus, parengimus ir radijo valandėles.

Atlikdama pareiga ARTIMUI, a.a. Onutė stengėsi padėti Vokietijoje likusiems tremtiniams atvyki į Ameriką. Jos rūpesčiu apie 50 lietuvių galėjo į šį kraštą atvykti. Taip pat ji neužmiršto Vokietijoje tų, kurie tuo laiku dėl visokių priežasčių negalėjo į JAV emigruoti. Ji siuntė jiems siuntinius. Kurį laiką ji buvo BALFO direktore ir Cicero skyriaus pirmininke. Susirgusias Seserijos vadoves lankė ir globojo.

Pati stengėsi ir ragino vadoves palaikyti draugiškus ryšius su Brolija. Su dideliu pasiaukojimu atlikusi savo pareigas Dievui, Tėvynei ir Artimui, a.a. Ona Zailskienė savo šviesia, kilnia asmenybe pati sukūrė sau paminklą.

Velionė buvo pašarvota skautininkės uniforma su visais garbės ženklais. Karstas buvo papuoštas tautine juosta.

Atsisveikinimą organizavo LSS-gos Skaučių Seserija ir jį iškilmingai pravedė rašytoja v.s. Nijolė Užubalienė.

Šv. Antano parapijos kunigui sukalbėjus rožančių, LSS Seserijos dvasios vadovas v.s. kun. Juozas Vaišnys sukalbėjo savo sukurtą velionei maldą.

Lietuvių Skaučių Seserijos vardu atsisveikino Vyriausioji Skautininkė v.s. Irena Kerelienė, LSS-gos vardu — Tarybos pirm. v.s.fil. Sigitas Miknaitis, Chicagos Skautininkių dr-vės vardu buv. LSSeserijos Vyriausia Skautininkė Malvina Jonikienė. V.s. Ona Siliūnienė atsisveikino Chicagos Skautininkų-ių ramovės vardu, o fil. Alvyda Baukutė — Akademinio Skautų Sąjudžio vardu.

Paskutinei kelionei a.a. sesė Onutė buvo aprūpinta mylimos Tėvynės žemės žiupsneliu, gintaro gabalėliais ir iš Lietuvos atvežtų sėklų ir čia užaugintų rūtų puokštele ir gelsva rože.

Po kitų organizacijų atstovų atsisveikinimo skautės ir skautai, pro karstą praeidami, padėjo po gėlės žiedelį į šalią karsto esančią kraitelę. Visiems apsupus karstą, buvo sugiedota „Ateina naktis".

Vasario 26 d. velionė buvo iškilmingai sesių eisenos atlydėta į Šv. Antano lietuvių parapijos bažnyčią Cicero. LS Seserijos didžioji gairė dengė karstą. Po Šv. Mišių palydėta į lietuvių Šv. Kazimiero kapines. Prie kapo Clevelando lietuvių skautijos vardu atsisveikino v.s. Jadvyga Budrienė. Po religinių apeigų buvo sugiedotas Lietuvos himnas. Skautės ir skautai supintomis rankomis sugiedojo „Ateina naktis". Jos karstas buvo apibertas gėlių žiedeliais, o ant jų krito kartu su žemės grumsteliais gintarai ir Lietuvos pajūrio smėlio žiupsnelis. Vėliau snaigės, lyg paties Aukščiausiojo atsiųstos, pridengė jos amžinąjį guolį baltu sniego patalėliu.

Atsiskyrusi su šiuo pasauliu, Velionė paliko nuliūdusius mylimą vyrą, skautininką Praną, sūnus Arūną ir Algimantą su šeima seserį Emiliją ir kitus artimuosius čia ir Lietuvoje. Kartu su jais liūdi Lietuvių Skaučių Seserija ir viso laisvojo pasaulio lietuvių skautija.

Atidavusi tautinę duoklę savo mylimai Tėvynei, Tu, Sese, amžinai užmigai. Tebūna Tau lengva svetingoji Amerikos žemelė.

s. N. Norienė

ALGIMANTAS

VINCAS PIETARIS

ILIUSTRAVO
ALF. D. PETRAITIS

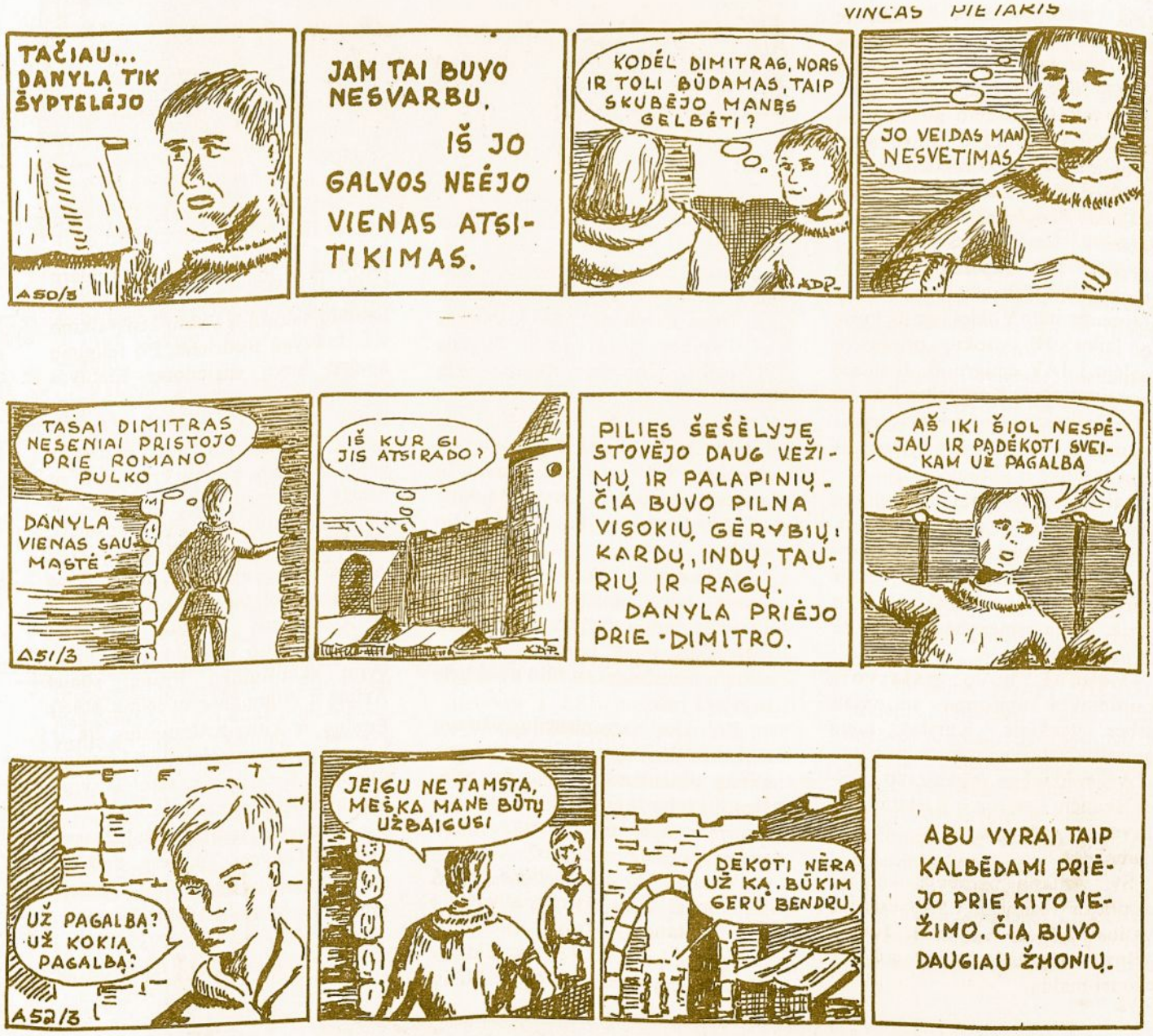

SAKAI, JOG NORI MAN GERA PADARYTI?
A 53/3
IR LABAI NORĖČIAU, TIK NEŽINAU, NELAIMEI, KAIP.
TAI PADARYTI LENGVA...
PASAKYK MAN SVEIKAS, KUR ESI GIMĘS?

AŠ SAVO GIMTINĖS GERAI NEŽINAU. MANE MAŽĄ IŠVEŽĖ
A 54/3
O KAIP VADINOSI TA VIETA?
GERAI NEATSIMENU... RODOS, ANAPUS PINIŠKIŲ
TARNŲ PAS MUS VISADOS BUVO NEPERDAUG...

DANYLA TOLIAU KALBĖJO:
„GYVENOME RAMIAI, TYKIAI... GYVENAU SU TĖVAIS... PILAITĖJE."
A 55/3
BET MŪSŲ ŠALYJE PRAPUOLĖ KUNIGAIKŠČIO SŪNUS...
JĮ PERTRAUKĖ DIMITRAS
AR SVEIKAS TIK KARTAIS NESI...?
NE! NE! TIK MINĖJAU PILĮ
TAI SAKAI JŪSŲ PILĮ PADEGĖ?

TAIP. KAI MANE VEŽĖ IŠ TĖVIŠKĖS AŠ BEVEIK VIGA NAKTĮ MAČIAU GAIGRĄ.
A 56/3
ŠIE ŽODŽIAI PADARĖ DIDELIO ĮSPŪDŽIO DIMITRUI
PASAKYK MAN, AR PAS ROMANĄ NĖRA DAUGIAU TAVO AMŽIAUS LIETUVIŲ?
LENGVA ATSAKYTI: TOKIŲ LIETUVIŲ ČIA NĖRA

BUS DAUGIAU

TELEVIZIJA NAMUOSE

Kaip visi dalykai, taip ir televizorius yra priemonė. Kai ja naudojamasi saikingai, televizija geras dalykas. Šiandien yra puikių programų. Todėl svarbu atrinkti tas, kurios tikrai smagios, pamoko, parodo gamtą ir platųjį pasaulį, įvairius žmones. Televizijos laidas žiūrėti yra protingas užsiėmimas.

Ar yra už televiziją svarbesnių dalykų? Vienas svarbiausių yra poilsis. Vilkiukai ir paukštytės turėtų kasdien miegoti maždaug 11-12 valandų, skautai ir skautės — 9,5 val. Todėl ir daug įdomių programų leidžiamos dienos metu, o vėlai vakare labiau suaugusiems tinkamos.

Kitas svarbus dalykas yra mokyklos uždaviniai, pamokos. Šeimoje dažnai laikomasi nusistatymo pirma atlikti pamokas, namų darbus, o tada užsiimti kitais dalykais. Žinoma, jei svarbi televizijos laida, kartais galima sukeisti darbus. Nors televizija — protui užsiėmimas ir galima nuvargti. Gerai palikti laiko po televizijos programos apie ją pasikalbėti, įspūdžiais pasidalinti, klausimus klausti.

Dar kitas kasdienis užsiėmimas yra įvairūs namų darbai, pareigos. Įstatas „Skautas naudingas ir padeda artimui" kalba visų pirma apie namus. Yra tokių uždavinių, kuriuos ne visi mėgsta, pavyzdžiui, plauti indus, išnešti šiukšles, ravėti daržą, nupjauti žolę, sutvarkyti savo kambarį.

Visiems žmonėms taip pat reikalinga kasdien pabūti lauke. Gydytojai sako, kad mokinys turėtų lauke būti bent 2-3 val. kasdien. O ką kalbėti apie sportą, žaidimus, lakstymą! Kas priklauso mokyklos ar klubo sporto rinktinei, jau daug mankštinasi.

Kartais televizija vargina akis, ypač jeigu negerai nustatyta. Patriama labai arti televizoriaus nesėdėti (atsiminti, kad jame šaudo spinduliai). Jeigu kambaryje tamsu, tenka uždegti kitą šviesą, kad šviesos laukas akiai būtų didesnis (geriau už televizoriaus, o ne prieš). Jeigu labai garsiai nustatyta, ausys nuvargsta ir gali nukentėti klausa.

Geras programas parinkti nėra sunku, nes būna laikraščiuose dienos programos, eina ir savaitiniai kalendoriai. Tėvai paprastai susitaria su vaikais, kad žiūrės tik programas, kurios iš anksto numatytos. Tuo būdu televizorius nebus įjungtas bet kada, kada kam užeina. Tvarkingas televizijos laidų sekimas padeda namuose vystyti tvarką, sveikatingumą. Netvarkingas žiūrėjimas vargina visus, vaikus ir tėvus.

Tvarkingą televizijos žiūrėjimą supranta tie, kurie turi laisvalaikio užsiėmimų: sportą, rankdarbius, įvairias pareigas namie, sueigas, skaitybą. O tėvai žino, kad televizorius nėra auklė, užimanti jų vietą ir vaidmenį. Yra šeimų, kurios televizoriaus visai neturi. Kitos įjungia tik savaitgalį ar per atostogas.

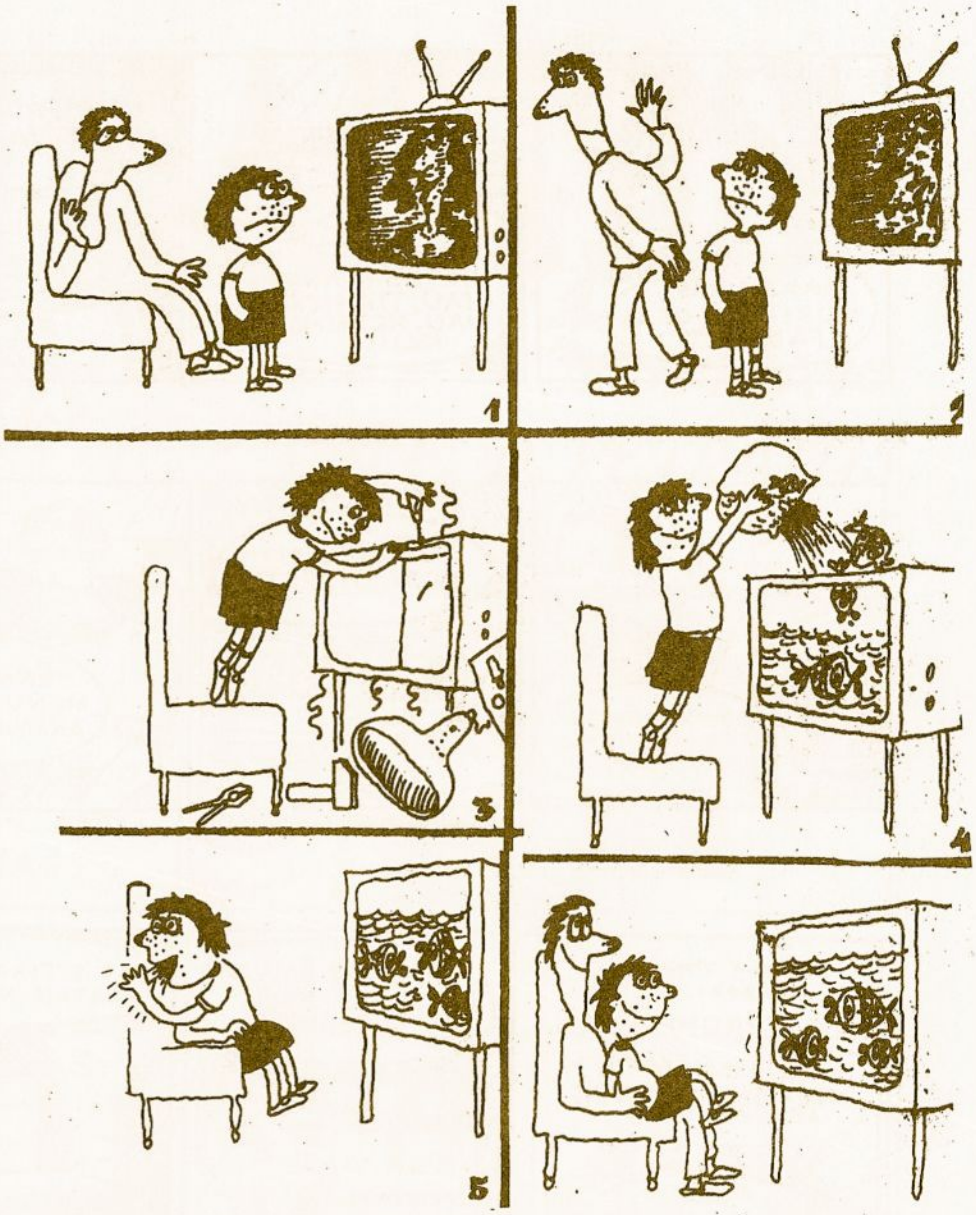

GIRIŲ KARALIUS

Didžiausias pasaulyje raguotas gyvūnas yra BRIEDIS. Ties pečiais gali būti 2 m aukščio, sverti 600 kg, o rudenį jo ragai — beveik 2 m skersai! Lietuvoje stumbrai buvo karaliai, bet šiandien jų nedaug ir jie aptverti Briedis liko vienas laisvai gyventi:

Šis didelis žvėris atrodo gremėzdiškai, bet vaikščioja labai tyliai, taip kad išgirs žmogų. Nors nekaip mato, labai gerai girdi ir užuodžia. Tai miško gyviai. Briedžiai minta drebulių, karklų, beržų ar kitų medžių lapais ir šakelėmis, mokėdami net šakas nulenkti ir arčiau viršūnės esančius lapus pasiekti.

Šiandien briedžiai įstatymo saugomi. Senovėje šis miškų galiūnas buvo gerbiamas ir vertinamas. Medžiotojams — daug mėsos. Iš odos gaminti drabužiai, valtys taisytos, pirštinės siūtos. Iš kanopų senovės lietuviai gamino apyrankes, žiedus, iš ragų gamino įrankius.

Lietuvoje briedžių buvo labai daug iki XIX amžiaus vidurio. Kai vis labiau buvo kertami miškai ir žmonės be saiko juose medžiodavo briedžiai pradėjo nykti. Praėjus žiauriam pasauliniam karui, 1948 m. Lietuvoje buvo tik 91 briedis! Dabar jų yra virš 7.000.

Briedžiui ir gamtoje ir „civilizacijoje" nėra lengva. Kraštuose, kuriuose yra meškų ar vilkų, nukenčia ypač briedžių jaunikliai. Arčiau miestų ar prie greitkelių jie susiduria su automobiliais, sunkvežimiais, traukiniais. Žiemą jiems sunkiau rasti maisto, kartais paskęsta pelkėse ar ežeruose.

Kaip visi Lietuvos elniniai gyviai, briedis kasmet keičia ragus. Jis ginasi ne ragais, kaip mes manome, bet priekinėmis kojomis. Ragai labiau papuošimas ir reikalingas kitiems patinams atbaidyti. Per penkis mėnesius ragai užauga iki 20 kg svorio, pradedant balandžio mėnesį. Spalio mėnesį pradeda ragai nukristi, patinas tampa baužus, nors jaunesniems dar palieka iki vėlyvos žiemos.

Žiemą briedžiai minta žieve ir šakutėmis, suėsdami iki trijų tonų pašaro. Jam kasdien reikia 15-20 kg maisto. Todėl miškininkai jų skaičių prižiūri.

Briedį galima sutikti anktyvą rytą pamiškėje ar miško aikštelėje, prie ežero ar pelkės. Jauniklį ar kartais du briedė atsiveda gegužės-birželio mėnesiais, paprastai tankiame miške. Po 10 dienų briedžiukas gali taip greitai bėgioti, kaip motina. Jam pilnai užaugti užtrunka 3-4 metai.

Patinas briedis šiaip miške būna vienas, jo spalvą sunku nuo medžių kamienų atskirti. Kasmet auga vis didesni ragai, nors ankstyvesnius praranda. Penktaisiais amžiaus metais jau atsiranda mentėti (plačiomis šakomis) ragai, kartais iki 20 šakų. Žiemą sueina į būrelius ir daug vaikštinėja, ieškodami maisto.

Šlapiose vietose briedžiai minta vandens lelijomis, vandenyje augančiomis lūgnėmis. Kartais net prie kranto ant priekinių kojų kelių atsiklaupia, kad geriau pasiektų. Briedis gali gyventi iki 20 metų.

Girių karalius Lietuvos pajūryje.

ŽEMĖLAPIS

Ar lengva žemėlapį skaityti? Taip, kiekvienas pasakys. Bet kartą žmogus beskaitydamas žemėlapį nutarė, kad jie negerai pagaminti. Kodėl? Nes šiaurė lygiai atvirkščiai, negu žemėlapyje nubrėžta! Tada po kelių dienų prisiminė, kad jis yra krašte kitame pusiaujo (ekvatoriaus) pusėje, negu jo namai!

Visų pirma, svarbu mokėti smulkesnio žemėlapio sutartinius ženklus. Aišku, žali plotai — miškai, mėlyni — ežerai, jūra ar upės, rudi — kalnai ar kalnynai. Išbandykime savo jokėjimą, surašydami, ką reiškia šie 17 ženklų, kurie sudėti kartu.

Ar buvo lengva atspėti? Patikrinkime savo žinias.

Atsakymai: 1. kelias, 2. kalnas, 3. kapinės, 4. geležinkelis, 5. šaltinis su upelio pradžia, 6. šaltinis, 7. pastatai, 8. matininkų (žemėlapių gamintojų) ženklas — metalinė plokštė, įkalta į akmenį, pažyminti aukštį virš jūros lygio, 9. pelkė, 10. takas ar takelis, 11.

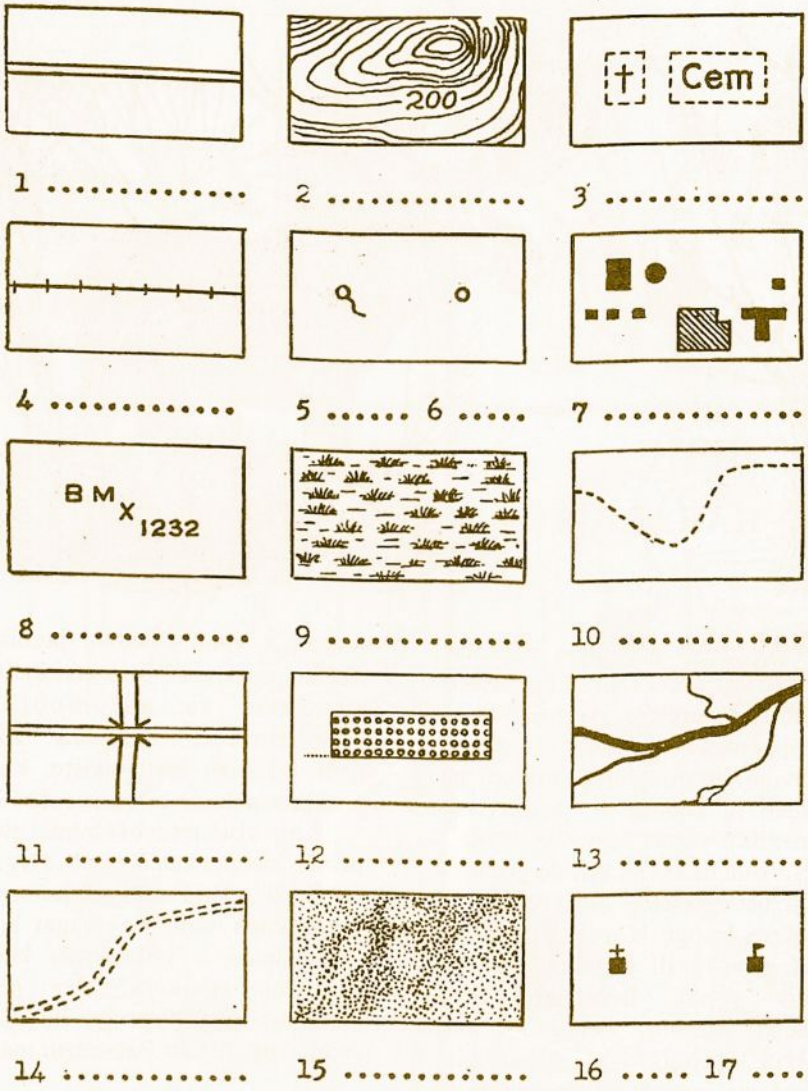

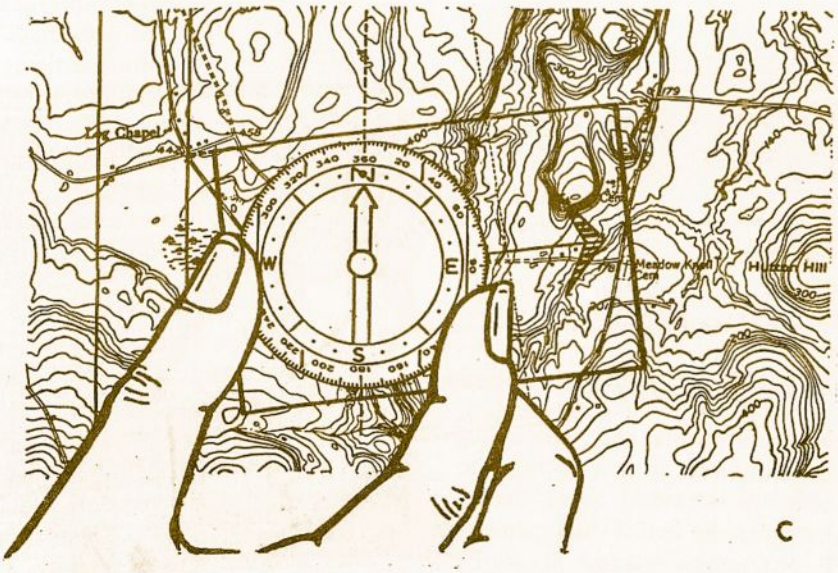

kelias ir tiltas, 12. sodas (vaismedžiai), 13. upė su intakais, 14. miško ar laukų negrįstas kelias, 15. smėlynas dykumoje, 16. bažnyčia, 17. mokykla.

Tokių ženklų yra daugiau; dažnai jie žemėlapio kampe paaiškinami. Ten pat duodamas mastelis — kiek centimetrų žemėlapyje reiškia kiek metrų ar kilometrų gamtoje.

Planuodami iškylą, skautai stengiasi išmintingai kelionę numatyti — nelipti per kalną, jei nereikia; nužiūrėti, kur tiltas; saugotis didelių pelkių. Žemės paviršiaus kontūrus galima suprasti iš pavyzdžio.

A. piešinyje matome, kaip pajūrio paviršius atrodo iš toliau, o B. žemėlapis rodo žemėlapį. Linijos čia pasižymi 20 metrų pakilimą. Glaudžiai sudėtos linijos, aišku, rodo statų kalną.

Norėdami nustatyti kryptį, pažiūrėkime į brėžinį C. Kompaso rodyklė šiaurėn (N) padedama lygiagrečiai su žemėlapio šiaurės-pietų kryptimi. Kadangi kompasas rodo šiaurę, tai reikia žemėlapį sukti, kol abi kryptys — kompaso ir žemėlapio — sutampa.

Kelionės kryptį nustatyti atskirai judančia strėle, kurie prie kompaso krašto rodo reikalingą laipsnių kampą (šiuo atveju, skautas nori iškylauti 84 laipsnių kryptimi).

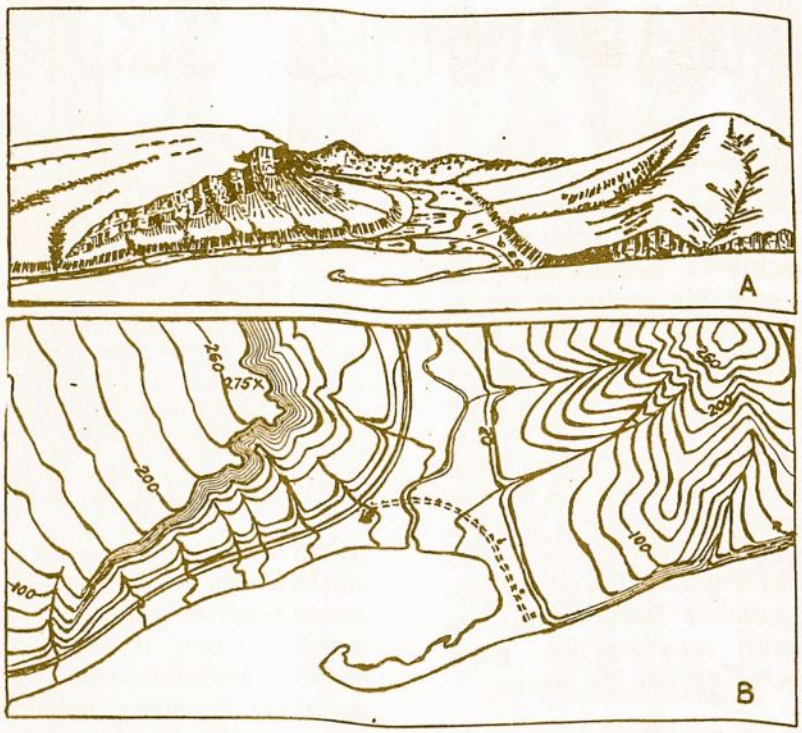

ATKELTA iš 2 pusl.

Meškuičiai
(Jaunimas pastato naują kryžių ir suklupęs meldžia Lietuvai ir josios jaunimui Dievo pagalbos):

1975 spalio mėnesį šių eilučių autoriui Meškuičių piliakalnyje teko matyti šitokį vaizdą:

Aštuntą valandą ryto prie kalno privažiavo autobusas, iš kurio pasipylė didelis būrys jaunimo — studentų ir vyresniųjų klasių moksleivių. Jaunuoliai iš autobuso išnešė kryžių ir piliakalnio papėdėje jį sumontavo, o mergaitės jį išpuošė rūtomis. Paskui visi jį nešė į kalną, kiekvienas stengdamasis bent kiek prisiliesti prie garbingos naštos. Aplink pastatytą aukštą kryžių buvo uždegtos žvakės ir visi suklupo maldai:

— Viešpatie, duok mums jėgų drąsiai išpažinti tikėjimą ir įrodyti, kad mylime Tave!

Viešpatie, padėk mums nugalėti šių dienų mūsų tautos blogybesP netikėjimą, neskaistumą ir girtavimą!

Viešpatie, gelbėk Lietuvos jaunimą, mūsų miestą ir visą tautą!

Viešpatie, būk gailestingas tiems, kurie šventvagiškomis rankomis griauna mūsų pastatytus kryžius ir naikina Lietuvos šventoves!

* * *

(Vaikai gąsdinami neiti į bažnyčią):

Klaipėdos 5-je vidurinėje mokykloje dirbęs mokyt. Mažeika prieš dvejus metus perkeltas į Klaipėdos 18-ją vidurinę. Dirbdamas 5-je vidurinėje, jis tikrai tyčiodavosi iš bažnyčią lankančių moksleivių. Prieš Velykas kartą mokyt. Mažeika gąsdino vaikus: „Nemėginkite nė vienas nueiti į bažnyčią, nes parašysiu istorijos po dvejetą." (Šitai liudija mokyt. Mažeikos buvę mokiniai, kurių pavardės „LKB Kronikai" žinomos — Red.).

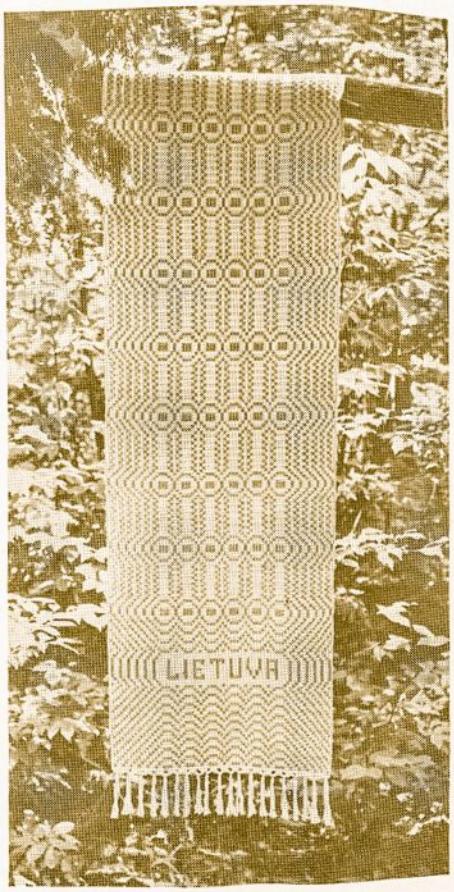

PASAULIO SKAUTŲ RATE

Šv. Tėvas — skautams

Skautų organizacija — skautizmas — yra sunkiai pasiekiamų dorybių mokykla. Šią mokyklą pasirenka tik tie, kurie sugeba atsižadėti patogumų, kurie vietoj bespalvio, neprasmingo gyvenimo, sugeba pasirinkti griežto, sudrausminto gyvenimo būdą, sekdami Jėzaus Kristaus pavyzdį: jo heroizmą ir šventumą. Taip kalbėjo popiežius Jonas Paulius II, audiencijoje priimdamas Italijos Katalikų Skautų organizacijos generalinės Tarybos 250 narių.

VISUOTINIS SKAUTŲ FONDAS

Vykdydami ketvirtąjį įstatą „Skautas brolis kitam skautui" pasaulio skautų vadovai prieš keletą metų įsteigė Visuotinį skautų fondą (Scout Universal Fund), kurio tikslas yra skatinti projektus, kurie skautų sąjūdį vysto įvairiuose kraštuose. Komisijai vadovavo graikas skautininkas, kuris ir pranešė šūkį „Draugauti, suprasti, bendradarbiauti".

Fondas vadinamas visuotiniu, nes į jį sueina anksčiau buvę fondai: Baden-Powelliui atminti, Luošųjų skautų fondas ir Pasaulio skautų draugystės fondas. Kaip kilo fondo pavadinimas? Įvairių kraštų skautai pasisakė — net 400 iš 34 tautų, iš kiekvieno žemyno. Pirmą vietą laimėjo 12 m. amžiaus oro skautas iš Naujosios Zelandijos.

Fondo tikslai yra: 1) duoti visiems pasaulio skautams progos dalyvauti pastangose skautybę plėsti tarp berniukų ir 2) sustiprinti pasaulinę skautų broliją. Tai atliekama trimis būdais: 1) parūpina daugiau vadovėlių, stovyklų, vadovų lavinimo centrų ir reikmenų, 2) padeda nelaimėn pakliuvusiems skauaams, 3) talkina berniukams, kurie yra našlaičiai, akli, luoši.

Fondo diena yra vasario 22, skautybės įkūrėjo diena. Kadangi skautija yra skaitlingiausia jaunimo savanoriška organizacija pasaulyje, tai fondas rado gražų atgarsį visur. Tai skauto talka skautui.

1969 m. buvo įsteigtas Pasaulio skautų fondas (World Scout Foundation), bet tik 1978 m. pradėjo didinti sumą pinigų kurių palūkanos eina Pasaulio skautų centro projektams, susitarus su įvairias kraštais. Garbės pirmininku yra Švedijos karalius, o direktorius yra šveicaras skautininkas. Šiam fondui lėšos renkamos ne iš skautų (berniukų), bet iš įvairiausių kitų šaltinių, kurie normaliai nepasiekiami kituose skautų piniginiuose vajuose.

Žinodami apie Visuotinį skautų fondą, skautai mato, kas darosi plačiame skautų sąjūdyje, kuris šiemet švenčia savo 75 metus.

PAGALBA BROLIUI

Ps. kun. Hermanas Šulcas, salezietis misijonierius, jau penkerius metus dirba Afrikoje, Ruandos valstybėje. Lankydamas įvairiausias savo misijos stotis ir gyventojus, priklansančius Mushos parapijai, kartu su savimi vedasi skautus ir skautes, kuriuos jis pats įsteigė.

Skautai padeda įvairiais darbais, o naktį budi. Dėl bado ir vargo naktį nesaugu, tad nakties sargyba nėra pramoga.

Brolio Šulco skautai ir skautės neturi uniformos ar reikmenų, tai jis pasiūlė savo draugams ir draugėms Čikagoje pagaminti nors skautišką ženkliuką. Iš skautų ar parapijos lėšų tai neįmanoma, nes vien tik oro paštu laiškelį į Ameriką pasiųsti kainuoja tiek, kiek darbininkas per dieną uždirba.

Buvo nupiešti įvairūs pavyzdžiai su tarptautiniais skautų ir skaučių ženkleliais. Kun. Šulcas su savo talkininkais parinko šį. Afrikos žemyną mėlyname jūros dugne supa raudonas, geltonas ir žalias lankas. Geltoname žemyne žali skautų ženklai ir raudona, šilta Afrikos saulė.

TAU VADOVE

ANTRASIS LITUANISTIKOS SEMINARAS SKAUTŲ VADOVAMS

SKIRIAMAS Visiems LSS vadovams-ėms, kurie nori sustiprinti lietuvių kalbos žinojimą, ne jaunesniems 18 metų, baigusiems vidurinę mokyklą (H.S.) ir vyresniems.

PROGRAMA Suskirstyta į tris pagrindines sritis: lietuvių kalbą, Lietuvos istoriją ir grožinį skaitymą. Kiekvieną dieną vyks: dvi lietuvių kalbos pamokos, dvi istorijos (viena iš jų istorinių šaltinių skaitymas ir diskusijos) ir grožinis skaitymas, viso penkios pamokos-paskaitos. Visi numatyti penki kursai visiems dalyviams privalomi.

LEKTORIAIS PAKVIESTI

V.s. kun. J. Vaišnys — lietuvių kalba, rašyba, iškalba

mok. J. Masilionis — lietuvių kalba, sintaksė, korespondencija

s.fil. dr. T. Remeikis — Lietuvos istorija po pirmos okupacijos (nuo 1941 m.) diskusijos

B. Nagienė — grožinis skaitymas, laužų bei minėjimų pasirodymai, jų parinkimas ir išpildymas.

KITA PROGRAMA Vakarais bus mokomasi iškalbos, bus parodyta skaidrės. Pramatytos vakaronių temos: Ar lietuvių kultūra gali išsilaikyti be lietuvių kalbos? Vadovas ir lietuvių kalba vienete. Lietuva pasaulyje.

PAGALBINĖS PRIEMONĖS Dalyvių patogumui veiks biblioteka, kurioje bus sutelkta lektorių nurodyta pagalbinė lieratūra, enciklopedijos, žodynai ir kiti reikalingi šaltiniai.

LAIKAS IR VIETA Seminaras įvyks 1982 m. birželio mėn. 19-26 d.d. Gintaro vasarvietėje (sav. p. Karaitis), Union Pier, MI. Tel 616-469-3298.

Dalyviai renkasi birželio mėn. 18 d. penktadienį 7:00-11:00 v.v. Seminaro paskaitos prasideda šeštadienį birželio mėn. 19 d. 9:00 v.r. ir baigiasi šeštadienį birželio mėn. 26 d. 9:00 v.r. Namo išvykstame iki 11:00 v.r.

REGISTRACIJA Seminarui registruojamės paštu getužės mėn. 1-20 dienomis užpildant specialią anketą (ją gauname pas tuntininkus, vienetų vadovus arba tiesioginiai pa D. Eidukienę) ir ją pasiunčiant drauge su negrąžinamu registracijos mokesčiu 10 dol. Pilnas stovyklos mokestis 120 dol., įskaitant registraciją. Užsiregistravus ir į kursus neatvykus registracijos mokestis negrąžinamas. Registracijos mokestis siunčiamas D. Eidukienei, 4629 S. Mozart St. Chicago, Il. 60632. Čekius rašyti: Lithuanian Scouts Assoc.-Taryba. Turint dėl registracijos ar kursų neaiškumų, skambinti D. Eidukienei tel. 312-376-2153. Pilnas mokestis sumokamas pirmąją seminaro dieną.

ATSIVEŽTI

Buitinius reikmenis
darbo uniformą
skautišką uniformą
megztuką arba švarką
žadintuvą
rašymo priemones
žodyną

LAIKYSENA Dalyviai lanko visas pamokas, visus kursus. Laikosi nustatytos tvarkos ir dienotvarkės. Niekur iš stovyklos neišvažiuoja. Pašaliniai lankytojai į seminarą nepriimami.

Seminaro metu, laisvalaikiu, net ir sapnų karalystėje kalbama, rašoma, skaitoma, galvojama ir sapnuojama — lietuviškai.

Vis budime!
v.s.fil. Danutė Eidukienė
Seminaro viršininkė
ps. Marytė Utz
Seminaro viršininkės pavaduotoja

Skautų vadovas labiau vyresnis brolis ar tėvas savo skautams negu karininkas ar mokyklos direktorius.

B.P.

ŽAIDIMAI VANDENYJE

Visų pirma — SAUGUMAS. Nemokantys plaukti neina giliau negu 1 m (3,5 pėdos). Visi žaidėjai poromis, visi kartu įeina ir išeina iš vandens.

SALDAINIŲ ŽŪKLĖ. Aliuminio popieryje įvynioti saldainiai įmetami į vandenį juosmens gilumoje (iš anksto suskaičiuoti kiek, kad visi būtų išžvejoti). Skautai įšoka ir ištraukia saldainius. Taškas — saldainis.

VARLIŲ ESTAFETĖ. Skautai vandenyje iki šlaunies. Paskutinysis peršoka priekyje esančio nugarą ir paneria sekančiam tarp kojų. Ir taip kol pasiekia eilutės priekį. Tada paskutinysis šoka ir neria ir t.t., kol visi pasiekia tikslą. Greičiausia nukeliavusi skiltis ar būrelis laimi.

TRAUKTYNĖS. Kaip ir ant žemės su 15 m 1 cm skersmens virve, tik vandenyje iki juosmens.

LENKTYNĖS RANKOMIS. Vanduo iki kelių. Skautai atsistoja ant rankų, ištiesia kojas ir jomis spirdamiesi varosi. Pirmas pasiekęs pabaigą laimi.

BALIONŲ KOVA. Gynėjai turi oru pirpūstą balioną. Puolėjai per 3 min. stengiasi balioną pasiekti ir susprogdinti. Tada pasikeičia pusėmis, kita rinktinė gauna balioną. Komanda, per žaidimo laiką daugiausia susprogdinusi balionų, laimi. Vanduo iki pažastų.

KAMUOLIO LENKTYNĖS. Žaidėjai estafetėmis. Pirmasis paima kamuolį (ar plūdūriuojantį daiktą) į rankas ir kojomis spiriasi iki nurodytos vietos, grįžta atgal. Tada sekantis.

GELBĖJIMO LYNAS. Kiekviena skiltis išsiunčia vieną narį 8 m nuo kranto. Skiltis meta 7,5 m virvę ir ištraukia skautą. Tada kitas narys į vandenį. Pirmoji skiltis, ištraukusi visus savo narius, laimi.

LAUKIA PAGALBOS. Visi žaizėjai į vandenį plūduriuoti taip, kad galėtų išbūti 10 min. Pritraukę oro, plūdūriuoja veidu vandenyje. Tada po 3 ar 10 sekundžių, iriasi rankomis ir kojomis pasistumia. Galva pasikelia, išpučia orą per nosį, įtraukia per burną, ir vėl ramiai nusileidžia plūdūriuoti.

ORO MATRACŲ LENKTYNĖS. Apžergti oro matracą, spirtis kojomis ir irtis rankomis. Kas nukrenta, turi vėl užlipti.

POVANDENINIS KIMAS. Baseino ar negilaus vandens dugne sudėti Kimo žaidimo daiktai (kurie neplūduriuoja!). Skautai įbrenda, po vandeniu apžiūri daiktus, ant kranto išlipę praneša, ką matė.

LAIVELIŲ TRAUKTYNĖS. Dvi valtys surištos galais maždaug 20 m nuotoliu. Lygiai viduryje lynas pažymėtas ženklu. Abi komandos bando taip irtis, kad ženklą pertrauktų į savo pusę.

MEDŽIOKLĖ. Negiliame vandenyje sudėti įvairių daiktų (arba žinoti, kad jie ten yra) Vedėjas iššaukia, ko nori (plokščias akmuo, kriauklė, pasaga, metalinė dėžutė — sunkesni daiktai). Skautai įšoka ir išneša. Tada iššaukiamas kitas daiktas.

VANDENS KVADRATAS. Kaip kvadratas, negiliame vandenyje, 25 cm skersmens kamuolys.

BURBULAI. Vandenyje iki krūtinės. Žaidėjai paneria veidus, lėtai išleisdami iš plaučių orą. Kuris ilgiau galės burbulus leisti?

ARBŪZAS. Arbūzas ištepamas taukais (ar alyva) ir padedamas tarp komandų, kurios 10 m atstumu. Žaidėjai bando arbūzą nutraukti į savo vartus. Laimėtojai turi,

DISKUSIJOS APIE KRONIKĄ

„Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika" pradėjo pogrindyje eiti lygiai prieš 10 metų — 1972 m. kovo mėn. Ir maži ir suaugę kiek nors apie ją žino. Panaudoti iškarpas iš Lietuvių spaudos ar Kronikos knygas, duoti iš anksto pasakityti arba diskusijose dalyvių pastabas ištraukomis papildyti.

Klausimai diskusijoms:

Kaip sovietai stengiasi paveikti vaikus, kad jie neitų į bažnyčią? Kokiais būdais mokoma ateizmo?

Kodėl Lietuvoje yra svarbios procesijos? Ar leidžiama vaikams bei jaunimui jose dalyvauti?

Kaip jaunuoliai stoja į kunigų seminariją? Ar tai lengva?

Ką žinome apie Kryžių kalną Žemaitijoje? Ką sovietai kelis kart padarė? Kaip jaunimas atsiliepė?

Kaip Lietuvoje tautybė rišasi su religija? Ką okupantai daro abiem naikinti? Kaip jaunimas atsiliepia, kovoja už tautiškumą ir tikėjimą?

Kaip tėvai persekiojami dėl vaikų elgesio? Kaip turi jaustis šeimos? Kokios tėvų krikščioniškos pareigos Lietuvoje?

Kaip būna mokykloje? Ką mokytojai turi vaikus mokyti? Kaip vaikai atsiliepia?

Ką mes galime padaryti, kad padėtume esantiems Lietuvoje? Kaip galime daugiau sužinoti apie mūsų amžiaus jaunimą (ar žmones) Lietuvoje? Ar kas iš mūsų yra ten lankęsis?

Kaip nupieštume plakatą ar montažą: Tikėjimas Lietuvoje 1982 m.?

Kuo skiriasi ir kuo panašus mūsų religinis gyvenimas ir Lietuvoje? Kokias laisves ir teises turime mes, kurios neigiamos Lietuvoje.

Jei rašytum laišką asmeniui, minimam Kronikoje, ką rašytum? (Mokytojai, vaikui, kunigui, sąžinės kaliniui . . .)

Diskusijas galima baigti pačių dalyvių sukurta (žodžiu ar raštu) maldą už Lietuvą, ypač Lietuvos jaunimą.

norom nenorom, arbūzą suvalgyti.

SKELBIU KARĄ VANDENYJE. Žaidėjas išmeta sviedinį į orą ir iššaukia kito žaidėjo vardą. Šis turi sviedinį paimti ir sušukti „Stok". Tada bando pataikyti į kurį nors žaidėją, kuris jo vietą paimtų. Kiti žaidėjai negali judėti, bet gali pasinerti, kad į juos nepataikytų.

TYLI SKILTIS. Skiltys plaukia kuo tyliau, tyliai į vandenį įbridusios. Teisėjai klausosi. Kas padaro „pliušku, pliušku", iškrenta.

LENKTYNĖS DVIESE. Skautai ar skautės po du, susiima rankomis, nugara plaukia, irdamiesi laisvąja ranka. Sunku tiesiai plaukti, nes vis sukasi ratu.

KIAUŠINIENĖ. Žaidėjai plaukia iki lenktynių pabaigos, laikydami šaukštą burnoje, o šaukšte kiaušinius. Jei nukrenta, žaidėjas turi nerti ir vėl kiaušinį į šaukštą įdėti.

PIŽAMŲ LENKTYNĖS. Žaidėjai po šešis, bet tik viena pižama. Pirmasis užsideda, šoka į vandenį, nuplaukia iki nustatytos vietos ir grįžta. Antrasis užsideda tas pačias šlapias pižamas.

SKĖČIAI. Žaidėjai plaukia lenktynėse, vienoje rankoje laikydami skėtį ar lietsargį, kuris negali vandens paliesti.

STALO TENISO SVIEDINUKAS. Žaidėjai pučia stalo teniso sviedinuką, plūduriuojantį ant vandens. Maždaug 3-4 metrus. Sviedinuko negalima rankomis paliesti, net ir perduodant sekančiam estafetės žaidėjui.

MARŠKINIAIS GELBSTI. Poromis. Gelbėtojas dantyse laiko marškinius, nuplaukia 10 m iki savo poros, jam jai meta marškinių galą ir ištempia savo porą.

UDRŲ LENKTYNĖS. Žaidėjai plaukia nugara, ant krūtinės padėję akmenį, kaip jūrų udros pasideda akmenį, kuriuo kriaukles praskelia. Jei akmuo nuo krūtinės nurieda, reikia nerti ir vėl užsidėti.

JŪROS ARKLIUKAI. Plaukti 20 m, tarp kelių laikant kamuolį. Jei kamuolys išslysta, vėl paimti. Plaukti „stačiomis", kaip jūrų arkliukai.

DELFINAI. Prie dugno pritaisytos pripūstos padangų kameros. Žaidėjai turi nerti pro padangas kaip delfinai.

VANDENS BEISBOLAS. Tas pats žaidimas, tik bėgimo vietos pažymėtos prie dugno prikabintu plastiniu buteliu. Minkštas guminis sviedinys, mušti kumščiu.

FUTBOLAS. Rankomis, ne kojomis!

PALIESTI. Žaidimai lygiagregėm eilėm 2 m tarpu. Vedėjas iššaukia daiktą, iki kurio visi turi nuplaukti ir sugrįžti (plūdė, prieplauka). Pirma sugrįžusi komanda laimi.

GAUDYNĖS. Apsisaugoti galima tik visai po vandeniu panėrus.

RYKLIAI IR BANGINIAI. Dvi grupės, 3-5 m tarpu. Už kiekvienos yra jos vartai. Vedėjas iššaukia „Rykliai", šie bando sugauti — paliesti banginius, prieš tai kai banginiai suskuba savo vartus pasiekti. Paliestieji tampa rykliais. Tada iššaukti „Banginius" ir t.t.

ŽVAKĖS. Lenktynės su uždegta žvake rankoje.

Žaidimus pritaikyti ar parinkti pagal žaidėjų amžių ir ūgį. Įvairius žaidimus galima supinti į stovyklos ar iškylos „Vandens olimpiadą".

SKAUTIŠKI RINKINIAI

Gerai saugomi (būkle ar namuose) skautiški rinkiniai padeda pažinti skautamokslį, lavina naujai atėjusius narius ir duoda progos pasireikšti tiems, kurie ką nors ruošė patyrimo laipsniams, specialybėms ar tik šiaip sau. Geras pavyzdys — gamtos rinkiniai.

Nesvarbu turėti labai daug daiktų, bet gerai sužymėtų ir suprastų. Svarbus ne daiktas, bet ką ir kaip skautė išmoksta, rinkinį ruošdama. Kokių gali būti gamtos rinkinių?

Visi žino apie lapų rinkinį!

Surinkti visus vabalus, kurie būna namuose: skruzdėlė, musė, kandis, voras . . . Kur gyvena, kuo minta, kaip įeina, ar yra koks sveikatos pavojus, kaip jų išvengti? Kaip atrodo jų kiaušiniai, vikšrai?

Kokie gyviai auga, gyvena prūde? Kokie augalai auga vandenyje? (Tai padeda suprasti ekologinius ryšius tarp įvairių gyvūnų).

Konkoraižių ir sėklų rinkinys. Kaip sėkla keliauja (skrenda, nešama vabzdžių, vandens . . .)?

Naminių augalų lapeliai, šiedai, pavadinimai, kaip jais rūpintis.

Daugiau pasitaikančių akmenų (uolų) rinkinys su pavadinimais ir radimo vieta.

Pėdsakai — piešiniai ar iš gipso nulieti (visų pirma dažnesnių — katės, šuns, voverės, zuikio . . .)

Paukščių plunksnos: iš kokios kūno dalies (sprandas, uodega)? Kodėl?

Žuvų piešinėliai (ekskursija į akvariumą ar naminių gyvulėlių parduotuvę) (ar į žuvų turgų!)

Pagaminti Kimo žaidimą iš atskirai sudėtų eksponatų.

Sėklos, kurias žmonės valgo (kukurūzai, ryžiai, kviečiai, pupos, (pipirai . . .) — kiek kiekviena skautė iki ateinančios sueigos namie ras, aprašys, kur ir kaip auga.

Riešutai ar grybai. Medžių žievės. Paparčių rūšys (po dvi šakeles — rodyti iš viršaus ir iš apačios). Samanos. Ir t.t.

ŽEMĖLAPIŲ ŽAIDIMAI

Šie žaidimai pritaikyti lituanistiniam lavinimui, Lietuvos pažinimui. Lygiai taip pat tinka vietovės (stovyklavietės, apylinkės, gyvenamo krašto) sąlygoms.

ŽEMĖLAPIŲ ŽENKLAI. Atspausdintą žemėlapį perpiešti lyg būtų lauke pagamintas, pasinaudojant pieštų žemėlapių ženklais. Neužmiršti tos Lietuvos žemėlapio dalies įpiešti piliakalnius, pilis, istorines vietas. Galima parinkti kelią iš vieno miesto į kitą ir perpiešti lyg kelionės planą.

KOMPASO KRYPTYS. Lietuvos (ar jos dalies) žemėlapį nutaikius pagal kompasą šiaurėn, sužymėti kryptis iš vienos vietovės į kitą. Kiekvienas skautas (ar skiltis) iš kito taško, pvz., kokiu laipsniu iš Kauno Vilnius, Šiauliai, Palanga, Druskininkai? Vietoj kompaso galima naudoti liniuotę ir sužymėtą puslankį.

MASTELIS. Keli įvairūs Lietuvos žemėlapiai (iš knygų ir didesni). Kiek kilometrų nuo krašto iki krašto, nuo vienos vietovės į kitą? Taip išmoks pasinaudoti mąsteliu, ypač jei kelis žemėlapius išbandys. Mąstelį galima nusipiešti ant kieto popieriaus krašto.

Kiekvienas žaidėjas turi liniuotę, popierį, žemėlapį. Kuris greičiau ir tiksliau suras nuotolį tarp vietovių. Arba, kurias vietoves ar upes reikės pereiti, jei iš Alytaus keliausi 100 km šiaurėn?

TIKSLIOS VIETOVĖS. Kiekvienas žaidėjas gauna lapelį ir žemėlapį. Surasti 10 vietų pagal nurodytą kryptį ir nuotolį. Pvz., 25 km į vakarus nuo Šiaulių, 40 km šiaurėn nuo Vilniaus. Tada patikrinti, kiek teisingai.

PASTEBĖTINOS VIETOS. Reikia smulkesnio žemėlapio, pvz. iš Br. Kviklio „Mūsų Lietuva". Visi gauna tą patį. Sakykime, kad matomumas yra 20 km. Kokias žymias vietas į visas kryptis iš išeities taško matysi? Pvz., sankryža 15 km šiaurės vakaruose, ežeras 5 km į rytus, piliakalnis 13 km į pietų kryptį.

KOMPASU KELIONĖ. Didelį žemėlapį pažymėti skaičiais įvairiose vietose — mažyte „gairele", adatėle su skaičium ant galvutės ar tiesiog skaičium, priklijuotu prie žemėlapio (ant sienos ar stalo). Skautai turi sudaryti kelionės planą iš 1 vietos per 2, 3, . . . iki pabaigos, nurodydami kryptį ir nuotolį.

TIESIAI Į TIKSLĄ. Kiekvienas (ar kiekvienas būrelis) po žemėlapį ir tuos pačius kompaso nurodymus, pvz., iš pradžios 90 laipsnių 35 km, tada 270 laipsnių 40 km ir t.t. Kai visi baigs, turi pasakyti, į kokią vietą nukeliavo. Tiek taškų, kiek km į šalį nuo tikslo. Kas mažiausia taškų geriausiai nuėjo.

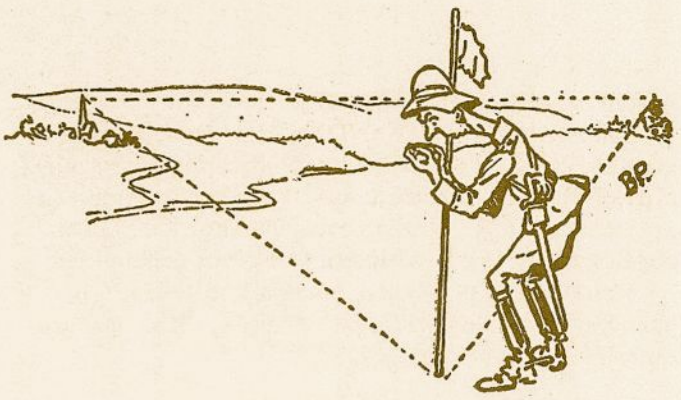

KELIONĖ UPE. Parinkti upę, pvz., Nemuną ar Nerį. Pradedant nuo aukštupio, surašyti maždaug nuotolį ir apytikrę kryptį žmonėms, kurie plaukia sėliais (rąstų plaustais).

BITĖS KELIONĖ. Iš pradžios nurodyti (ar skautai pasirenka) kryptį, kuria teisiai „eina" per Lietuvos žemėlapį. Užrašų knygutėje pažymi, kokias vietas perėjo, pelkes perbrido, persikėlė per ežerus ar upes, ką įdomaus matė.

GERIAUSIAS PLANAS. Kiekvienas žaidėjas (ar būrelis) turi surasti tinkamiausią kelio planą iš vienos vietos į kitą, nurodydami nuotolius, kryptį. Čia skiriasi nuo BITĖS KELIONĖS — reikia rasti tiltus, apeiti ežerus bei kalnelius ir t.t. Kurio žaidėjo planas trumpiausias ir įdomiausias?

KUR ESI? Kur esi, jei iš Kauno 75 laipsnių kampu, o iš Vilniaus 315 laipsnių? (Tai padės skautams suprasti, kaip surandi savo buvimo vietą pagal dviejų vietovių kryptį žemėlapyje).

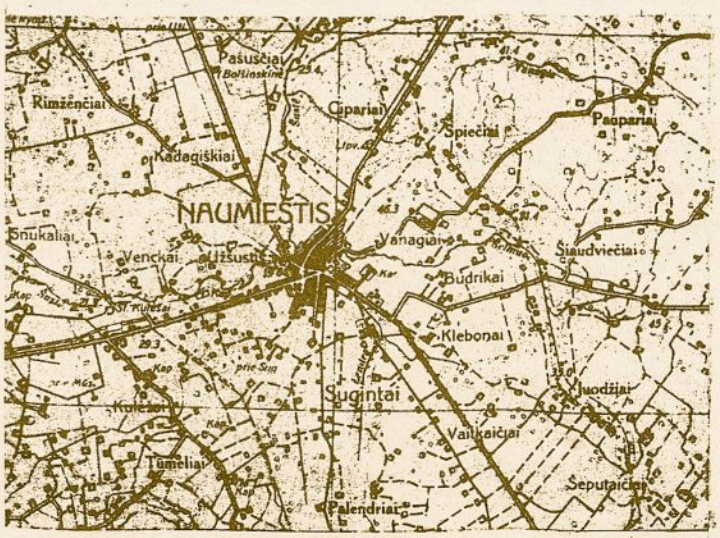

Vasario 22 d. pasaulio skautai atšventė įkūrėjo Badne-Powellio 125-tąjį gimtadienį. Šiandien yra 16 milijonų skautų 150-tyje kraštų.

Ispanijos skautai liepos mėn. kviečia dviračių kelionę, kuri truks dvi savaites. Aplankys istorinių vietų sekdami šv. Jokūbo Kompostelos šventkelionės maršrutą.

Venecuelos skautai padėjo valdžiai su gyventojų apskaičiavimo darbais, nuo vilkiuko iki vyčių.

Pasaulyje daug tremtinių, kurių šeimos ir vaikams skautybė gali padėti. Didžiosios Britanijos skautų sąjunga išleido informacinius lapelius apie skautavimą bengalų, graikų, gužarati, indų, pundžabi, turkų urdų ir vietnamiečių kalbomis.

Visuotinis skautų fondas 1981 m. surinko iš skautų 24.000 dol. įnašų. (Žr. rašinėlį apie USF šiame „Skautų aido" numeryje). Tais metais suteikta pagalba projektams žemės drebėjimo srityse Italijoje ir Azorų salose, Domininkonų respublikoje po uragano.

Visos skautų sąjungos jaučia, kad sunku vyresnį jaunimą skautų eilėse išlaikyti. Šią vasarą Europos srities skautų sąjungos rengia Europado'82 — tarptautinį skilčių suvažiavimą jaunimui tarp 14 ir 17 m. Stovykloje bus jaunimo simpoziumas, kuriam vadovaus ir kuriame dalyvaus tik pats jaunimas. Taip pat skautiškas turgus, kuriame kiekvienas kraštas rodys, kokias turi skautiškas programas vyresniam jaunimui.

Skautai mėgsta rinkti pašto ženklus, o 1982-3 m. apie 80 valstybių išleidžia skautijos 75 m. sukaktį mininčius ženklus. Pagrindinės dvi skautų pašto ženklų draugijos yra: Scouts on Stamps Society International, 3951 Stone Canyon Ave., Cherman Oaks, CA 91403, USA. ir Scout Stamp Collectors Club, 59 Gilpin Crescent, Whitton, Middlesex TW2 1BP, Anglija.

Pakistano skautų sąjunga rugsėjo mėn. turėjo 6,000 stovyklautojų savo aštuntoje tautinėje stovykloje. Jaunimo simpoziume pabrėžtos skautų pastangos padėti luošiesiems, mokyti žmones skaityti ir rašyti, gamtos apsaugos projektai.

Skautų vyčių metų (1981-2) pusė jau praėjo. Pasaulyje buvo jau 16 įvykių, nuo 150 dalyvių iki 2,500 Vokietijoje liaudies muzikos šventėje, kurioje dalyvavo 19 kraštų.

Pasaulio skautai turi savo pašto ženklų banką, kuriam nusiunčia naudotus ženklus. Pelnas eina skautų fondui, ženklai priimami visokiausi.

Penkioliktoji pasaulio skautų stovykla — džiamborė įvyks liepos 4-14 d. ateinančiais metais 50 mylių į vakarus nuo Calgary, Kanados Albertoje.

SKAUTIJOS 75 METAI PAŠTO ŽENKLUOSE

Šiemet Skautybė švenčia savo 75 metų sukaktį bei jos įkūrėjo lordo Baden-Powellio 125-jį gimtadienį (vasario 22 d.). Todėl šie metai yra pavadinti „Skauto Metai".

Skauto Metus atžymėti daug valstybių išleido ar numato išleisti pašto ženklus apie skautybę ir jos įkūrėją. Ligi šiol filatelistų spaudoje minimi sekantys kraštai, kurie išleido ar išleis skautybei pagerbti pašto ženklus:

Anglija, Ascesnion, Barbados, Belgija, Bermuda, Bophuthatswana, Birt. Solomon Isl., Brit. Virgin Isl., Cayman Isl., Central African Republic, Comoros, Fiji, Gambia, Graikija, Guernsey, India, Isle of Man, Jamaica, Jersey, Kenya, Lesotho, Luxemburgas, Mauritania, Mauritius, onteserrat, Nauru, Nigeria, Papua, New Guinea, Prancūzija, St. Helena, St. Vincent, Sierra Leone, Singapore, Solomon Isl., South Africa, Sri Lanka, Swaziland, Tanzania, Tonga, Transkei, Tristan da Cunha, Tuvalu, Vanuatu, West Samoa, Zambia, Zimbabwe.

Be šių paskelbtų kraštų metų bėgyje tikimasi, kad dar prisidės daugiau kraštų.

B. B.

SAUGUMĄS NAMUOSE

Mokyklas ir kitas viešąsias įstaigas lanko ugniagesiai — inspektoriai, bet kas patikrins jūsų namų saugumą? Žiemą (jei dabar pas jus žiema!) žmonės daugiau laiko praleidžia namuose ir svečiuose. O namuose būna didelė visų nelaimių dalis. Ttai keli tokio patikrinimo dalykai. Gal tiktų namuose paskelbti „saugumo savaitę", kad visi šeimos nariai turėtų progos prisidėti ir išmokti apie saugumą namie.

— Namuose nebėgti, o tik vaikščioti!

— Daiktai savo vietoje, ne ant grindų, kur galima būtų užkliūti.

— Laiptai neapkrauti. Kristi laiptais pavojingiau, negu kambaryje.

— Kopėčios stiprios, tvirtos (ar reikia pataisyti?)

— Kilimai ir kilimėliai prikalti arba po jais padėtas neslystantis pamušalas. Neužmiršti laiptų kilimo ar takelio.

— Vasarą tinklai languose, nes maži vaikai kartais iškrenta lauk.

— Žiemą druska ar smėlis šaligatviuose ir ant laiptų.

— Guminis padėklas vonioje (muilinas vanduo slidus!) Gal reikėtų rankenos vonios pakraštyje, kad būtų dar saugiau.

— Naktinė lemputė ar žibintuvėlis miegamuosiuose, kad naktį atsikėlus būtų galima matyti.

— Virtuvėje tuoj pat nuvalyti išlietus skysčius ar riebalus.

— Kiemą, sandėlį ir garažą išvalyti, kad nebūtų lūžusių stiklų, vinių, vielų ar kitų pavojingų daiktų.

— Baldai kambariuose sudėti taip, kad nekliudytų skubiai iš kambario ar namų išeiti.

— Baldai aplūžę, netvirti ar nudėvėti (sutaisyti, sutvirtinti, perdažyti).

— Peiliai ir degtukai padėti taip, kad maži vaikai nepasiektų.

— Valymo skysčiai ir nuodai (skruzdėlėms ir kt.) padėti saugioje vietoje.

— Laiptų atramos tvirtos.

— Išdegusias lempas tuoj pat pakeisti naujomis.

— Šiūkšlės ar kokie daiktai prie krosnies ar šildymo įrangų turi būti pašalintos.

— Išlindusios vinys sienose, balduose, kėdėse — užlenkti ar užkalti.

— Degalai (benzinas žolei pjauti mašinai) ir kit skysčiai saugiai padėti sandėlyje ar garaže.

— Visokio amžiaus vaikai įspėti, kad prie automobilių žaisti negalima.

— Dviračiai, triračiai, žolei pjauti mašina — padėti nuošaliai ir tvirtai.

— Elektros pratęsimo laidai po durimis, kilimais ar judinamais baldais — perkelti laidus.

— Pataisyti apdriskusius elektros laidus ar sukrypusius kištukus.

— Elektros lizdai uždengti saugiais kištukais, kad vaikai nekištų pirštų ar daiktų.

— Iš vonios ar prausyklos nepasiekiami radijo aparatai, plaukų džiovintuvai ar kiti elektrinai aparatai.

— Užuolaidos ar uždangos toliau nuo šildymo aparatų ar krosnių.

— Dujų ar aliejaus kvapas rūsyje ar virtuvėje — gal kur vamzdis pratrūko ar atsisuko. Gal reikia pašaukti amatininką.

— Visi namų gyvnetojai turi žinoti, kur užsukti dujas ar aliejų, elektrą ir vandenį visiems namams. Prie telefono turėti dujų bendrovės, elektros firmos ir vandens (kanalizacijos įstaigos) t., telefono numerius. Prie telefono ragelio pritaisyti ugniagesių ir policijos bei ligoninės telefono numerius. Išbandyti nelaimės planą, kad visi namų gyventojai kuo greičiau namus apleistų gaisro atveju.

IŠ PRAEITIES DIENŲ

Pirmoji p.karinė Kaziuko mugė 1948 m. tremtinių stovykloje Schwabish-Gmunde, Vakarų Vokietijoje. Tai nuopelnas Neringos tunto tuninin kės s. M. Žilinskienės, dabar gyvenančios Clevelande. Nuotrauka V. Bacevičiaus.

1932 metų birželio 4. d. nuleidžiama pirmoji jūrų skautų valtis „Delfinas" Šiauliuose, Lietuvoje. Nuotrauką atsiuntė V. Lengvenis, kuris žada ir daugiau įdomių istorinių nuotraukų „Skautų aidui" teikti.

AITVARAI

Šiauriniuose kraštuose kovo mėnesį, o pietiniuose rugpjūčio mėnesį miestų ir kaimų dangų nuspalvina aitvarai. Kurį mėnesį senovės kiniečiai leido ativarus, nėra žinoma, bet jie prieš tūkstančius metų aitvarus gamino rimtiems tikslams ir žaidimams (aitvarų dvikovai). Skautybės įkūrėjo Roberto Baden-Powellio brolis Pietų Afrikoje apie 1890 metus buvo pagaminęs aitvarų eilę kariuomenės žvalgui pakelti.

Įdomiausia aitvarą leisti savo gamybos ir savaip nudažytą. Iš tikrųjų, aitvaro pavidalas gali būti labai įvairus. Bendrai paėmus, 1 kv. metras ,,būrės" (vėjo liečiamo paviršiaus) pakelia 300 gramų svorio. Angliškais matais reikia vienos kvadratinės pėdos pakelti vieną unciją. Skautai aitvarus stato namie arba sueigoje. Smagu suruošti viso vieneto ar šeimų aitvarų parodėlę ir rungtynes.

Aitvarai statomi iš stipraus medžio pagaliukų, bambuko, tvirtai surišami ir apdedami spalvotu popieriu: Labai tinka eglės pagaliukai. Šiandien aitvarų rėmus aptempia ne tik popieriu, bet ir plastika bei aliuminiu popierium, o rėmai pagaminami ir iš lengvo metalo vamzdelių, plastikos lazdelių. Surišimus pastirpina lipinama juosta. Uuodega padeda išbalansuoti gerai pastatytą aitvarą, kad tiktų vėjo stiprumui. Aitvarai turi būti simetriški.

Aitvarą galima pakelti bėgant, bet geriausia laikyti siūlo galą, kol kitas asmuo laiko patį aitvarą už 20 metrų. Pats vėjas aitvarą iškelia. Kartais reikia kelis kart staigiai patempti.

BĖGINIS aitvaras taip vadinamas nes turi du pagaliukus, lyg bėgius. Popieris (laikraščio ar kitas, kietokas) du kart už plotį ilgesnis. Viduryje, 1/3 nuo apačios iškirpti trikampį; nukirpti keturius tada abi puses vėl pusiau sulenkti; už šio sutvirtinimo įdėti lazdelę. C: virvelė prikabinama prie abiejų

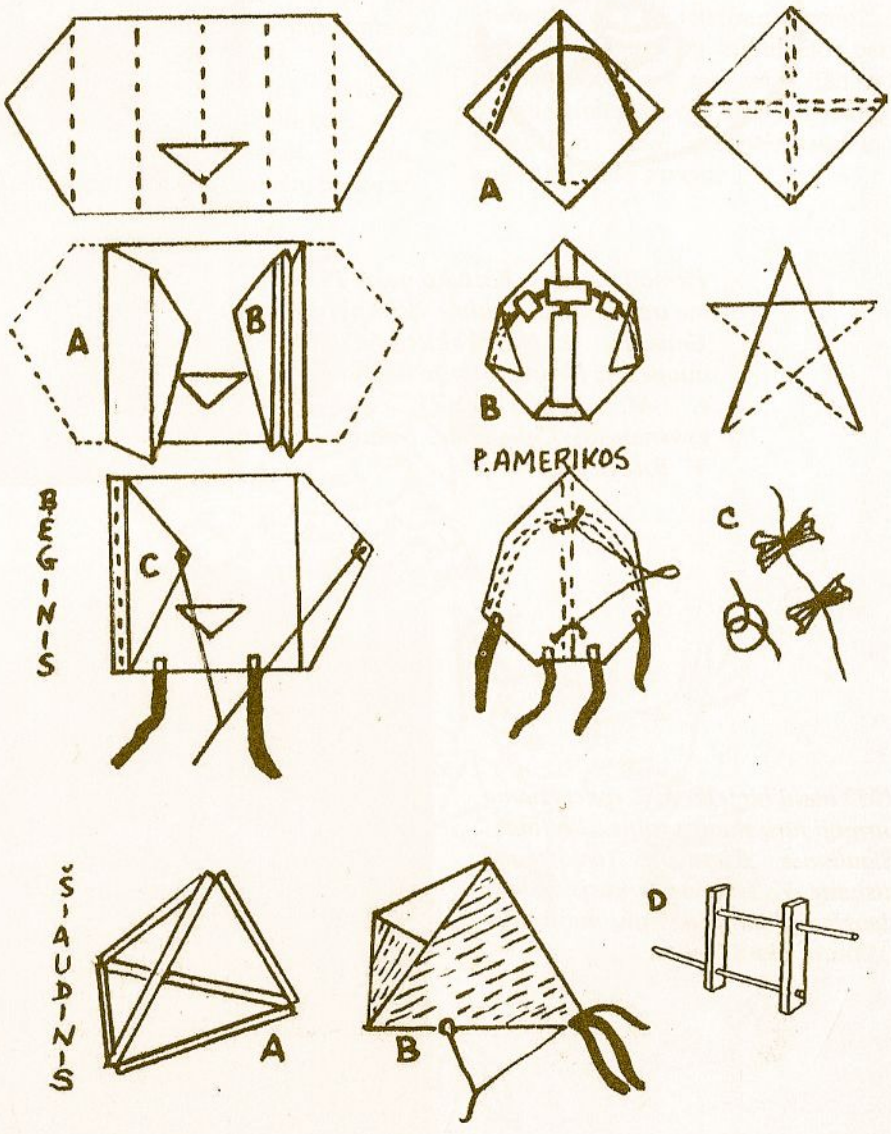

„sparnų" patvirtintų (lipinama juosta) kampų. Prisegti dvi ar daugiau uodegų. Aitvaro kilpos virvelės ilgis truputį ilgesnis už viso aitvaro ilgį.

PIETŲ AMERIKOS aitvaras vienas lengviausių. Prie stataus pagaliuko pririšti lanką, A, kuris pritvirtinamas užlenktais aitvaro kampais, B, su lipinama juosta ar priklijuotais popieriaus gabalėliais. Prikabinti uodegėlių. Tinka labai plonas ir minkštas popierius.

ŠIAUDINIS aitvaras yra mažytis, pagamintas iš šiaudų, lygiai kaip šiaudinukai Kalėdoms. Plonyčiu popieriu ar plastika apdėti tik dvi puses, B, ir virvelę pritaisyti kilpa maždaug 1/3 nuo krašto ir prie uodegos.

Aitvarai gali būti įvairiausios išvaizdos — keturkampiai, penkiakampės žvigždės. Uodegą pagaminti ir iš popieriaus gabalėlių, pritaisytų piemenų (C) mazgu. Aitvaro siūlą galima suvynioti ant skardinės arba ant labai paprasto medinio malūnėlio, D.

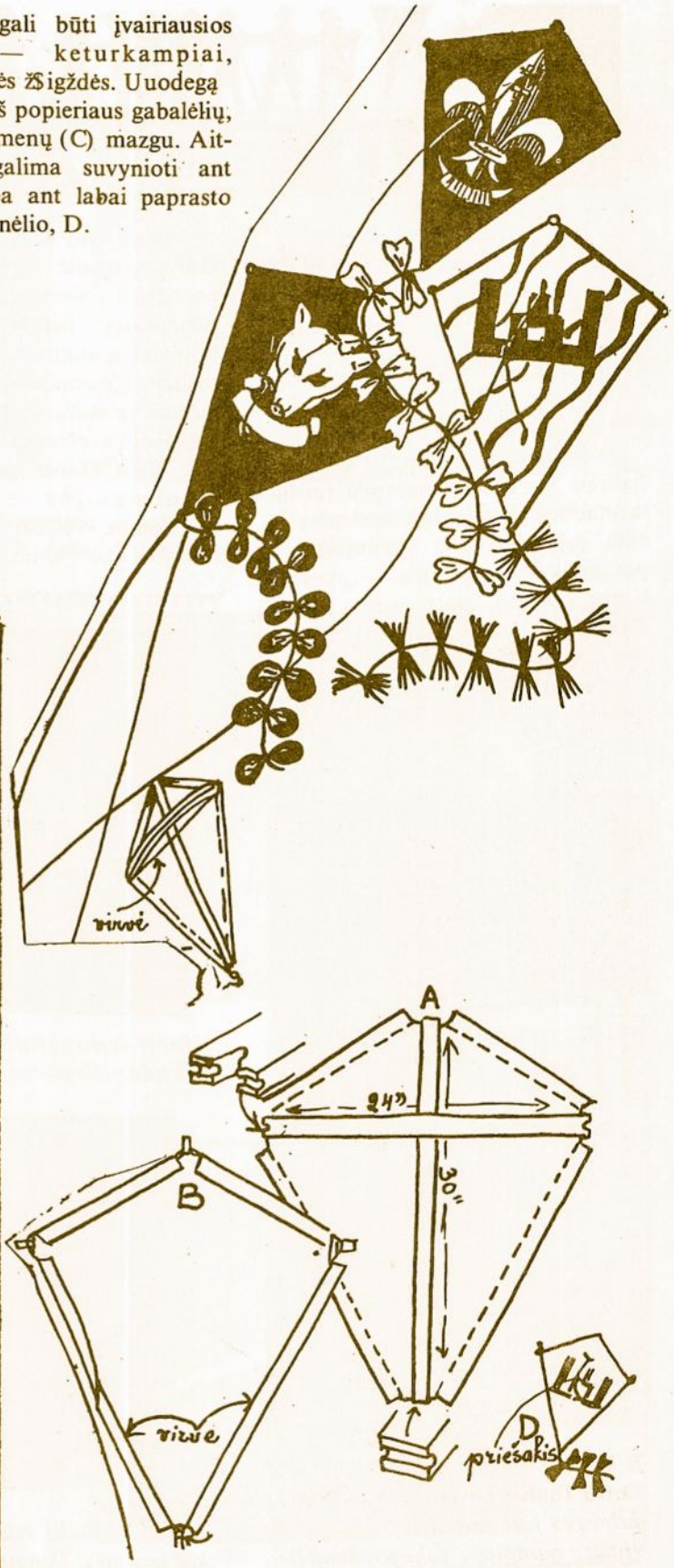

MAŽOJI MOTINA

Niekur nemini jie tavo mažo vardo,
O esi tu, mano Motina, esi.
Niekur jie nemato tavo mažo vardo,
O šviesi tu, mano Motina, šviesi!

Išraškys jie tavo sodus ir sodybas,
Ir beturtė, ir bekraitė būsi tu,
Išvarys tave iš sodų ir sodybų, —
Liks našlaitei tik dalia kapų šaltų...

Ar našlaitė? Ar dalia kapų šaltų?
Ar likimas žemėj mirštančių tautų?
Ne!
Ne nuvyst rudens gėle,
Ne kapų šaltų dalia...
Ne!

Tavo gyslom gyvas teka mano kraujas,
Tavo skausmas — ir mana širdies žaizda,
Mano gyslom teka gyvas tavo kraujas,
Tavo džiaugsmas — ir mana širdies daina!

Jei tu mirtum, aš tavam kely dar gyvas,
Jei aš mirčiau, liktum, Motin, tu gyva!
Amžiai nešė, amžiai neš dar tavo sielą gyvą —
Tu mažoji — tu didžioji Lietuva!

Bernardas Brazdžionis

LIETUVOS NACIONALINĖ BIBLIOTEKA

MŪSŲ DIDŽIOJI ŠEIMA

LIETUVIAI SKAUTAI parodoje

Kiekvienais metais Čikagos šiaurėje St. Hillary parapija ruošia tarptautinę parodą. Jau antri metai iš eilės joje dalyvavo vienintelė tos parapijos lietuvių šeima — „Aušros Vartų" tunto narė sesė Daiva Paulienė su savo vaikais, ir skauzais, sese Daiva ir broliu Vaidu.

Paulių šeima labai gražiai atstovavo Lietuvai parodoje, kuri beveik sutapo su Vasario 16. Sesė Daiva paruošė turtingą ir įdomią parodėlę. Svetimtaučiai pamatė nepaprastą lietuvišką meną — koplytėles, audinius, dėžutes, odos ir medžio dirbinius ir „Lietuvos auksą", gintarą, kuris sesės Daivos žodžiais, „svečius daugiausia sužavėjo". Sesė Daiva pateikė svarbios informacijos naudodama žemėlapius, vėliavą ir t.t. Meno ir informacijos keliu svetimtaučiai, kurie apsilankė parodoje, susipažino su Lietuva ir susžinojo kas ta Lietuva yra.

Sesė Daiva sakė, kad paroda buvo labai sėkminga ir, kad buvo didelės susidomėjimas lietuviška paroda. Tikime, kad Lietuvos vardas toliau sklis. Labai džiugu, kad sesė Daiva, sesė Daivutė ir brolis Vaidas ryžtingai dirba tą darbą.

Sesė Laura Lauciūtė

Iš k. į d.: brolis Vaidas Paulis, sesė Daiva Paulienė ir sesė Daiva Paulytė dalyvavo tarptautinėje parodoje St. Hillary parapijoje Čikagos šiaurėje.

Hartfordo Kaziuko Mugėje Akademikai prekiauja: L. Banevičius, Z. Dreslaitė, S. Dzikas, svečias E. Meilus. Pirkėja I. Mantautienė.

V.s. Č. Kiliulis riša Miško Ženklo kaklaraištį s. Danguolei Banevičienei Hartfordo mugėje 1982 m. kovo mėn. 14 d.

Cleveland

Ir vilkiukai su savo rankdarbiais Clevelande.

Skautų mamytės gamina virtiniukus Kaziuko mugei: V. Tallat-Kelpšienė, D. Penkauskienė, S. Misevičienė ir V. Biliūnienė.

Skautai ir skautės ruošiasi suvaidinti „Grybų karą". Kairėje režisierė v.s. R. Nasvytienė.

Inkilus stato P. Stungys ir R. Matas, ruošdamiesi Clevelando Kaziuko mugei. Nuotraukos Vlado Bacevičiaus.

Pasaulis tebelaukia
Kristaus meilės ir šviesos...

Ar Tu nenorėtum uždegti savo
gyvenimą Kristaus meilės
liepsna, kuri šviestų kitiems?

Jei norėtumėt gauti daugiau žinių apie Nekaltės Pradėtosios Marijos Seseris, prašome kreiptis šiuo adresu: Sesuo M. Margarita, Immaculate Conception Convent, Putnam, CT: 06260. USA.

AUSTRALIJA

VIII-JI ŽIDINIO EKSKURSIJA

Atrodo, kad Sydnejaus Skautų Židinio tėvūnas ir kanclerė VIII-sios ekskursijos išvakarėse smarkiai meldėsi, nes iš žadėto pusiau lietingo oro prašvito tikrai graži kovo 6-ji . . .

Na, tai ir vėl važiavom! . . yį kartą vykom pasižiūrėti Minnamurra krioklio Kiamos vietovėje, o vėliau — į Mittagongo apylinkes, pasisvečiuoti dail. L. Urbono „Aro" sodyboje.

Išsukus iš didžųjų vieškelių, ryto saulėje sušvito kalvos, kloniai, eukaliptų giraitės, kurios šiemet, gavę pakankamai lietaus, švytėjo visu savo grožiu. 9.55 val. ryto pasiekėme pirmąjį savo kelionės tikslą — Minnamurra Falls, t.y. krioklį. Nuo autobuso sustojimo vietos į jį teko žygiuoti 20-30 minučių pėsčiom. Ėjome upeliuko pakraščiu, siauru, drėgnu taku, paįvairintu laiptais per upelį, olose iškirstais siaurais laipteliais, slidžiais kalneliais — pakalnėlėmis, kuriuose nevienam teko ir „zuikį pagauti" . . . Augmenija — paparčiai, paparčiai, paparčiai (120 rūšių), lijanomis apaugę medžiai; kai kurie jų tikri milžinai, kaip veteranė Illawarros figa, turinti virš 1000 metų amžiaus, kita — jos kaimynė — 800 m. Nesimato įprastinių eukalpitų, nes šis valstybinis draudinys-parkas (460 ha) yra subtropinės lietaus girios (sub-tropical rain forest) likučiai. Su mumis drauge ėjęs girininkas (ranger) pasakojo, kad gyvulių čia esą mažai, bet už tai labai daug įvairių paukščių, tarp jų ir baikštieji lyros paukščiai.

Pats krioklys labai įdomus ir gražus. Vandens kiekiu jis nėra gausus. Jo srovė, kaip plona šilko juosta krinta iš keliasdešimties metrų aukščio į siaurą, per milijoną metų išgraužžą tarpeklį ir nuvingiuoja pro uolas į slėnius.

Grįžę nuo krioklio — papietavom ir vėl tolyn.

„Aro" sodyboje mus pasitiko jos šeimininkas, dail. Leonas Urbonas. Susipažinę, pasileidom takeliu į jo studiją, kur apžiūrėjom jo tapybos darbus. Daug jų nauji, nes jų neteko matyti čia lankantis prieš du ar tris metus. Pats dailininkas teikė paaiškinimus. Pasukom ir per pačią sodybą, paliktą originalaus miško stovyje, bet „pamargintą" dailininko moderniomis skulptūromis.

Atsisveikindami su maloniu šeimininku jam įteikėm mažą dovanėlę, šio apsilankymo prisiminimui, o jis mus pakvietė tankiau apsilankyti.

Pakeliui dar sustojom „pasiganyti" Mittagongo miestelyje. Kai kas užkandažiavo gražiame miestą sode, kai kas ėjo aplankyti moterų rankdarbių parodos.

Kaip ir visos ekskursijos ir ši neapsiėjo be staigmenų. Tik nuvykę į nuolatinę rinkimosi vietą — Lietuvių Klubą Bankstown'e — sužinojome, kad neturėsime nuolatinio eksursijos vadovo, brolio Jono Zinkaus, kurį ant menčių patiesė kažkokia neišaiškinta liga . . . Vėliau, porą kartų teko „remontuoti" autobusą. Bet tai nepakenkė gerai ekskursantų nuotaikai (nors brolio Jono tikrai visi pasigedome), kurių ir šįkart buvo pilnas autobusas — pav., kai šoferis mechaniškai nusistačiusių vyrų talkinamas keitė padangą, į šalikelę išlipę ekskursantai taip traukė dainas, net laukai skambėjo . . . Vadovas, žinoma, ne padanga! . . Nors jis ir buvo kelionę suplanavęs ir visokių nurodymų palikęs — ji pakeisti buvo daug sunkiau, ypač, kad ir jo padėjėja, sesė Aldona Jablonskienė tą dieną nelabai kaip jautėsi. Todėl į talką šoko visas būrys židiniečių ir svečių, su kanclere, sese Milda Karpavišiene prišaky. Kelionę įvairino dr. A. Maruagis, papasakodamas apie lietaus girią ir jos susiformavimą. p. J. A. Jūragis — paberdamas pynę įdomių anekdotų, p. A. Adomėnas — supažindindamas mus su nafta ir jos produktais. „Ilgiausių metų . . ." palinkėjom vardines ar gimimo dienas švenčiantiems p.p. K. Butkui, E. Laurinaitienei ir Jurevičienei.

6 val. vakaro vėl prisistatėm prie svetingų Lietuvių Klubo durų, šokdami į kieme paliktus automobilius ir skubėdami namo! . .

B. Žalys.

„KAZIUKAS" SYDNEJUJE

Kovo 7 d. Sydnėjuje, Lidcombe, šv. Joachimo bažnyčioje paminėta šv. Kazimiero — Lietuvos jaunimo globėjo diena. Ta proga Mišias atalaikė prel. P. Butkus, dienai pritaikytą pamokslą pasakė kun. P. Martuzas. Pamaldose organizuotai, su savo vėliavomis, dalyvavo ateitininkai, skautai ir šauliai.

Po pamaldų, parapijos salėje vyko Kaziuko mugė, kurioje „prekystaliuš" buvo išstatę Katalikų Kultūros draugija (loterija), ateitininkai (rankdarbiai), skautai (akademikės — meno paveikslų reprodukcijos, vyr. skaučių krautuvėlė, „Aušros" tunto „bytnikų" dešrine, „baronkinė"), Sporto Klubas „Kovas" (visokiu rūšių „atgaiva" . . .) ir kt.

Gaila, kad lyg šiol organizuoti vienetai nesupranta, kad šią mugę, į kurią susirenka tikrai gausiai tautiečių, būtų galima panaudoti ne tik veiklai reikalingų finansų sukaupimui, bet ir propagandai, išstatant stendus ir pavaizduojant savo veiklą fotografijomis, liągramomis, parodėlėmis ir t.t.

Na, bet apie tai gal kai kas pagalvos ateityje.

Buvęs

SKAMBĖJO DAINOS

Melbourno apylinkės Džiugo Tunto vasaros stovykla buvo pavadinta „Dainų Stovykla". Šis pavadinimas iškilo nuo to, kad per pirmutinį laužą dainos labai gražiai skambėjo. O davus stovyklai „Dainų" vardą, visi dalyviai neįučiomis pradėjo dar nuoširdžiau dainuoti.

Stovykla įvyko Gillwell Park, australų skautų žemėje, sausio 2-10 dienomis. Stovyklavo maždaug 70 asmenų. Per savaitgalį buvo net 95, o paskutinėje rikiuotėje dalyvavo 109 uniformuoti broliai ir sesės. Išskyrus kelis apsilankusius skautininkus, visi buvo jaunosios kartos, taip kad aiškiai matėsi, kad skautybė labai gyva šiame pasaulio kampelyje. Stovyklai vadovavo v.s. Danutė Čižauskienė. Jos padėjėjas ir iždininkas buvo s. Narcizas Ramanauskas. Adjutantas — budys Petras Kružas.

Buvo 9 skautai ir skautės iš Sydnėjaus, Adelaidės ir Tasmanijos atvykę, kurie visi labai daug prisidėjo prie stovyklos programos, ir už tai buvo viešai pagirti.

Užsiėmimų vadas, vytis Jonas Sakalauskas ir jo talkininkai nedavė niekam nuobodžiauti. Visi turėjo padaryti kliūčių kelionę, ženklų sekimo žygį, išsilaikymo gamtoje ir pirmosios pagalbos kursą, ir daugybę kitų skautiškų dalykų. Buvo dažnai konkursai ir lenktynės, kur išmokti dalykai buvo išbandomi. Vieną dieną buvo ekskursija į Emerald ežerą. Vietoj laužo vieną vakarą buvo kaukių „balius", o kitą vakarą buvo „disco" šokiai.

Kad atpasakojus viską, kas darėsi per tas dienas, tai ir užtruktų dešimt dienų ir tiek pat vakarų, o gal ir nakčių . . . Kiekvienas laužas gi pilnas dainų ir pasirodymų. Buvo solistų, kaip jauniausias stovyklautojas, vilkiukas kandidatas Petriukas, ir kaip seniausias stovyklautojas, brolis Algis. Šis brolis kiekvienam laužui sukurdavo dainą apie dienos įvykius, pagal melodiją: „Tėvas su motina savo, dar tiktai dar . . ." Visi jam pritardavo dainuodami „Dar tiktai dar . . ." Taip pat nuolatiniai pasirodydavo tokia bobutė, Teta Daina, kuri atsakydavo į stovyklautojų laiškus apie jų „sulaužytų širdžių" problemas. Ateidavo ir žinių perskaityti korespondentas Žvalgimantas Viskamatys. Jo pranešimai sukeldavo nemažai juoko. Ne tik balsais, bet ir instrumentais dainos sklido po stovyklos padanges. Buvo gitarų, akordeonas ir net skautų atsivežusių bugnus. Labai populiarus buvo skautų „rock" orkestras.

Vyresnės skautės, vyčiai ir budžiai, Gillwell Park, sausis, 1982 m.

Valgis buvo labai geras, dėka virėjos Nijolės Kairaitienės ir jos padėjėjos Juditos Dagienės sunkaus darbo. Stovykla turėjo savo daktarą, mediciną baigusį budį Andrių Pranckūną. Fiziniais patogumais tad buvome gerai aprūpinti. Gal net ir per gerai. Ogi paukštytės, vilkiukai, jų draugininkės, stovyklos viršininkė, virėjos ir aš buvome apgyvendinti ne palapinėse, o gražiuose barakuose su lovomis ir matracais. Tokio lepinimo dar nebuvau patyrusi, nes jau eilę metų nesu stovyklavusi. Tačiau po to, kai nuodinga gyvatė pasirodė rajone, buvo gera žinoti, kad mažieji stovyklautojai galės bent saugiai išmiegoti, ir kad neužmins gyvatei ant uodegos, lįsdami iš palapinės.

Na, ir dvasiniai buvome gerai aprūpinti. Tunto dvasios vadovas, kunigas Dauknys, nors nestovyklavo, atvažiavo iš miesto du sykius aukoti šventas mišias. Atvykęs pirmą šeštadienį jis pranešė malonią naujieną apie kunigą Petrą Butkų, ilgametį Australijos Rajono Skautų dvasios vadovą, kad jis buvo apdovanotas M.B.E. (Member of the British Empire) ordinu. Tai reta garbė, ir ypatingai džiugu mums, kad mūsų brolis skautas ją užsiplenijo.

Stovykla praėjo skautiškai, linksmai ir darbingai. Dešimt asmenų davė įžodį ir buvo apdovanoti nauju šlipsu. Paukštytėmis tapo Nada Dundaitė ir Katė Žižytė. Geltonus skaučių šlipsus gavo Rita Čižauskaitė, Lidija Ramanauskaitė ir Vilija Tamošaitytė. Vyresnių skaučių įžodį davė Kristina Baškytė, Nijolė Kairaitienė, Laima Muceniekaitė ir Gailė Pranckūnaitė. Skautų vyčium tapo Algis Šimkus.

Ilgą laiką nebuvusi skautų tarpe pastebėjau, kad lietuvių kalbos vartojimas yra labai nusmukęs. Išskyrus vadovus, mažai kas tesikalba tarpusavyje lietuviškai. Gaila, nes

manytum, kad dešimt dienų praleistų toli nuo anglų kalbos įtakos būtų kaip tik geriausia proga lietuviškam jaunimui atsinaujinti lietuvių kalboje. Tačiau yra vilties, kad padėtis pageręs, nes sekančios stovyklos vadovybė jau dabar pradėjo rūpintis tuo reikalu.

'vyr.sk.v.sl. Jieva Arienė

Brolio Algio (Šimkaus) giesmelė prie laužo

(Jis kas vakarą vis naujus žodžius sukurdavo, melodija: „Tėvas su motina savo, dar tiktai dar . . .")

Mūs stovykla nuotykinga, dar tiktai dar,
Net truputį prašmatinga, dar . . .

Naktį lijo, pūtė vėjas, dar . . .
Ir užmigdė mūsų budžius dar . . .

Kelti vėliavą reikėjo, dar . . .
Adjutantas neatėjo, dar . . .

Susipratome mes visi, dar . . .
Kėlėm vėliavą vieni, dar . . .

Kai budžiai tik prisistatė, dar . . .
Vadovai juos taip pakratė, dar . . .

Aikštėje vieni stovėjo, dar . . .
Vakar dieną apgailėjo, dar . . .

Šiandien ėjom iškylauti, dar . . .
Ir tik taip papiknikauti, dar . . .

Matėm slėnius, matėm kalnus, dar . . .
Matėm upelius, paparčius, dar . . .

Sekėm ženklus, skaitėm laiškus, dar . . .
Vienų niekų prirašytus, dar . . .

Kai stovykla priartėjo, dar . . .
Net veidai mum pragiedrėjo, dar . . .

O vilkiukai ir paukštytės, dar . . .
Pasilikę dirbo, dažė, dar . . .

Savo meno tiek pridarė, dar . . .
Darbui pavyzdį padarė, dar . . .

Dalis Melbourno jūrų budžių įgulos, kurie stovyklavo kartu su skautais, kaip visuomet

„Maironio" vardo stovykla, suruošta „Aušros" tunto, įvyko sausio 23-30 d.d., Ingleburn'e, N.S.W., tunto nuosavoje stovyklavietėje.

Šią nedidelę „Aušros" tunto stovyklą galėtume pavadinti didele savo skautiška dvasia ir darbais. Centrinė stovyk'os ąšis buvo 6 paukštytės ir 6 vilkiukai, sesės Marinos Cox priežiūroje ir globoje. Jie gerai reiškėsi ne tik prie valgio, bet ir prie darbų, prie laužų su dainomis ir vaidinimais, ir su tokiu džiaugsmu, energija, noru, kad man, senam skautininkui, buvo neįprasta juos tokius matyti. Tikrai buvo kuo pasidžiaugti, nes iš jų greit išaugs pora gerų skautų skilčių. „Aušros" tunto vadovybė turėtų jų nepaleisti iš savo rankų ir sueigas su jais daryti bent kartą į dvi savaites. Prie jų geros ir pavyzdingos veiklos atsiras dar dvi skiltys ir tuntas vėl greitai atsistos ant tvirtų kojų.

Skautų vyčių šioje stovykloje kaip ir nebuvo: jie padėjo stovyklą įrengti ir ją nuimti, vakarais atvykdavo jų vienas kitas pabendrauti prie laužo.

Stovyklų laužai turi labai didelės reikšmės skautų gyvenimui ne tik stovykloje, bet ir už jos ribų. Geri laužai ilgai pasilieka atmintyje: išmoktos dainos, juokai, vaidinimai, artimos draugystės pasilieka visam gyvenimui. Todėl geri laužai garantuoja ir stovyklos pasisekimą. Maironio stovyklos laužai buvo geri. Kas mane stebino, kad yra daug gerų priaugančių, talentingų laužavedžių, ypač sesių tarpe. Be to, Australijoje, reikia mokėti kūrenti laužus, kad nesukeltume gaisro pavojaus. Šitokį patyrimą mūsų skautai jau turi, žinoma, išskyrus vieną kitą „geltonsnapį", kuri reikia prižiūrėti, kad nepadarytų klaidos.

Visą stovyklos naštą lengvai išnešė stovyklos viršininkas, ps. Viktoras Gaidžionis, jo padėjėja — Marina Cox, adjutantas, sl. Tomas Pullinen ir virėjas Viktoras Šliteris. Jiems į talką atėjo geras oras ir — po lietaus — atjaunėjusi, tirštu žalumu pasidengusi, stovyklavietės gamta. Netenka stebėtis, kad stovyklos derlius, palyginant su stovyklautojų skaičium (32, buvo didelis: kaip stovyklos uždarymo iškilmių metu sužinojome, čia buvo atliktas didelis darbas besiruošiant į patyrimo laipsnius, specialybes ir t.t.

Jaun. skautų III patyrimo laipsniui pasiruošė ir įžodį davė kandidatai R. Bučinskas ir M. Sweeney; skautų II pat. l. išlaikė E. Barila, J. Bučinskas, R. Gaidžionis, D. Hornas ir R. Stašionis; skautų I pat. l. išlaikė ir prityrusio skauto įžodį davė T. Pullinen. Skaučių II

pat. l. išlaikė J. Bučinskaitė ir V. Ladygaitė; skaučių I pat. l. išlaikė ir prityrusios skautės įžodį davė M. Coxaitė ir V. Bliokaitė.

7 broliai ir 6 sesės įsigijo stovyklautojo, iškylautojo ir plaukiko specialybes.

Už aktyvių darbą vienetuose, Pažangumo ir Vėliavos žymenimis apdovanoti 1 brolis ir 4 sesės.

Stovyklinį konkursą laimėjo brolių „Medžių" skiltis ir paukštyčių būrelis, susilaukę viešo pagyrimo.

v.s. A. Mauragis

KELIONĖ UPĖMIS

s.v.v.sl. Ridas Daukus

Sausio 30-31 d.d. Canberros Baltijos tunto skautai atliko 65 km kelionę upėmis — nuo Tumut iki Gundagai. Kelionėje dalyvavo skautai Adomas Bruzga, Andrius Daukus, Danius Mauragis, Antanas Pember, Dovydas Pember ir vadovai — Ridas Daukus ir Mindaugas Mauragis. Jaunieji broliai, 11-13 m. amžiaus, su šia iškyla užbaigė baidarininko specialybei įsigyti reikalavimus, atlikdami virš 100 km kelionės.

Iškyla prasidėjo ankstų šeštadienio rytą. Dvi baidarės buvo pakrautos ant „Land Rover'io" ir trys ant priekabos, pilna mašina skautų ir jų daiktų. Mus palydėjo skautų mamos, p.p. Bruzgienė ir Pemberienė, pasisiūlę nuvežti mašiną iš Tumut į Gundagai, kai mes tuo tarpu plauksime upėmis.

Išvažiuojant iš Canberros lietus taip pylė, kad tik matėsi kelias. Visi labai ramūs:

— Gal nevažiuojam? Einam atgal į lovas, gerai išmiegosim! . .

— Ne! . . Praeis! Žiūrėk vėjas iš vakarų pučia . . .

Privažiavus Gundagai debesys pranyko, ūpas pakilo. Štai ir pirmas nuotykis — sulūžo priekaba . . . Sustojom, nukėlėm baidares, pasikrapštėm galvas. Laimingai, šalia kelio radom pora gabalų tvirto medžio — kaip tik to, ko mums reikėjo. Surišom su virve, pakrovėm baidares ir pasukę nuo Hume vieškelio važiuojam į Tumut.

Tumut'e susiradom karavanų parką, esantį ant upės kranto. Parkas gražus, apaugęs didžiuliais uosiais, gluosniais ir kitokiais europietiškais medžiais, upė gili ir labai sriauni. Nuimam baidares nuo mašinų, sukraunam daiktus: pirmiausiai viską sukišame į plastikinius maišus, o po to rūpestingai sudedame į baidares ir pririšame.

Upė labai smarkiai bėga, baltos bangelės taškosi. Nežinom kas mūsų laukia toliau, darosi trupučiuką baugu. Susiradom apylinkės žinovą) jis pataria:

— Upė sriauni, gili ir labai vingiuota. Saugokitės posūkių, nes srovė neš į krantą. Pakliuvę tarp karklų šakų galit prarasti valtis! . .

Dar kartą viską patikriname, išsitepame saulės kremu ir nusistumiame nuo kranto. Srovė pagauna baidares ir neša pasroviui. Artėja vingis, srovė stumia baidares į karklais apaugusį krantą. Iriamės į upės vidurį. Artėja antras vingis ir srovė vėl neša baidares į kitą krantą . . . Po kurio laiko apsiprantame, lengvai išlaikome baidares upės vidury, saugūs nuo krūmais apžėlusių krantų.

Diena puiki — neperdaug karšta, trupučiuką debesuota, kartais papučia vėjelis. Tumut upė labai graži. Krantai apaugę gluosniais, karklais, vietomis didžiuliais eukaliptais ir kasuarinais, kai kur — topolių plantacijos. Karts nuo karto sustojam prie kranto ir, sėdėdami baidarėse, vaišinamės juodųjų aviečių uogomis.

Už poros valandų sustojam pailsėti topolių miške. Užgirstam motorlaivių burzgimą ir po valandėlės pamatom keletą baidarių ir du motorlaivius. Tai turistų bendrovės organizuota kelionė. Daiktai sukrauti į motorlaivius, o patys turistai irkluoja tuščias baidares. Vienas motorlaivis prisikabinęs tempia pora baidarių.

— Tinginiai! — sušunkam.

— Life was meant to be easy! — mums atsako.

Plaukiam tolyn. Dabar jau lengvai aplenkiam pavojingas vietas. Pradedam išdykauti. Sukabinam baidares draugėn ir leidžiam jas srovei nešti, kaip plaustą. Priartėjant

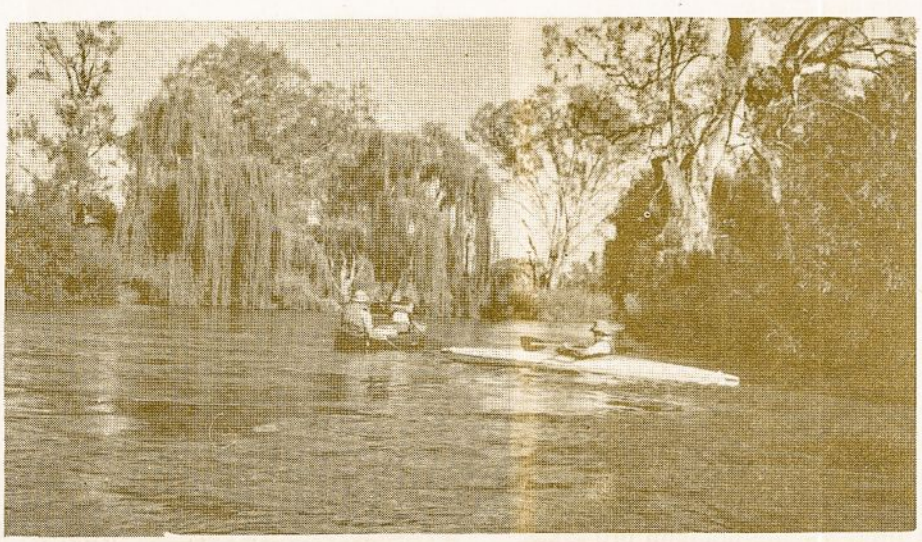

Gražiojoje Tumut upėje Canberros skautų iškyla laiveliais.

Pasikrąpštom pakaušį ir galvojame, kas toliau . . . Canberros keliautojai prie Murrumbidgee upės.

prie kranto pasigirsta komanda „Išsiskirstyt!" ir tada jau iriamės į upės vidurį . . . Pavojui praėjus vėl susikabinam.

Pasidarom neatsargūs. Viena komandų „išsiskirstyt" ateina pavėluotai ir srovė neša tris baidares į krantą. Irklai susimaišo ir nebegalim pasukti į upės vidurį. Karklų šakos užkliudo dvi baidares ir jas apverčia, trečia laimingai pralenda pro karklyną. Vanduo šaltas kaip ledas. Gaudom baidares, irklus ir mėginam pasiekti krantą. Šiaip taip išsikapstome . . .

Ištraukę baidares į krantą tikrinam nuostolius. Praradom porą skrybėlių, vieną šlipsą (skauto vyčio!), gertuvę; visa kita tvarkoj — gerai supakuoti daiktai išliko sausi, foto aparatas irgi vandens negavo.

Vieta, kur sustojom, graži, tinka stovyklauti. Nutariam pasilikti nakčiai. Išsidžiovinam drabužius, pasistatom palapines, pasitikrinam pūsles ant rankų ir pradedam ruoštis vakarienei. Aplink geltoni, baisiai sausi laukai, bet prie upės žolė žalia ir, atrodo, gaisro pavojaus nėra. Sukuriam mažą lauželį prie pat upės kranto vakarienei virti. Atsivežtas maistas suplanuotas, kad kuo mažiau užimtų vietos ir kad nesugestų sušlapęs: džiovinti „savoury mince" ir ryžiai, obuoliai, biskvitai ir kakava. Skanu! Broliai viską „sutašo" ir daugiau prašo . . . Saulei nusileidus mus užpuola pulkai uodų, bet mes taip pavargę, kad su malonumu lendam į palapines.

Sekanti rytą anksti kėlę tęsėm kelionę toliau. Pakeliui padarėm gerą darbelį — ištraukėm iš upės aviną. Jis nuslydęs nuo stataus kranto negalėjo išlipti ir tik bliovė. Krantas slidus, purvinas, bet šiaip taip jį ištraukėm, o jis, atsidėkodamas, spyrė vienam mūsų į pilvą ir nubėgo . . .

Apie pietus pasiekėm Murrumbidgee upę. Šalta Tumut'o srovė susimaišė su šiltu Murrumbidgee upės vandeniu. Upė išplatėjo, nurimo. Ant smėlėto kranto, po didžiuliais eukaliptais, sustojom pietums.

Po gerų pietų, plaukiam tolyn: iki Gundagai dar koks 2-3 valandų kelias. Upė plati, rami, pamažu, tingiai iriamės į savo tikslą. Bet gerai lietuviška patarlė sako: „Neperšokęs per tvorą, nesakyk op!" Visai netoli Gundagai upė staiga susiaurėjo, persiskyrė į dešinę ir į kairę, palikdama upės vidury dvi mažas, karklais apaugusias saleles. Plaukiam pro kairę salelių pusę. Praplaukus vieną salelę, srovė pagriebia pirmą baidarę ir neša ją ant antrosios saliūkštės. Pakliuvus tarp karklo šakų baidarė apsiverčia. Antroji baidarė pralindo pro šakas.

Sekančios dvi susimazgiojo karklo šakose ir panėrė po vandeniu . . .

Išsikapstom į krantą, ištraukiam tris baidares, ketvirtoji likosi įstrigus tarp karklo šakų viduryje upės. Penktoji, buvo atsilikus, ir tik dabar pasirodė.

— Atsargiai! Plaukite pro dešinę! — Ji ramiai praplaukia ir sustoja prie kranto.

— Kas atsitiko! — klausia.

Ištraukiam įstirgusią baidarę iš krūmų. Praradom dar vieną skrybėlę, dar vieną šlipsą, porą rankšluosčių . . . Šįkart ir foto aparatui vandens teko! . . Bet mes jau visai netoli tikslo — už penkių minučių pasiekiam Gundagai miestą. Susikrovus daiktus ir baidares belikо tiktai kelionė atgal į Canberrą ir nusipelnytas poilsis minkštose lovose.

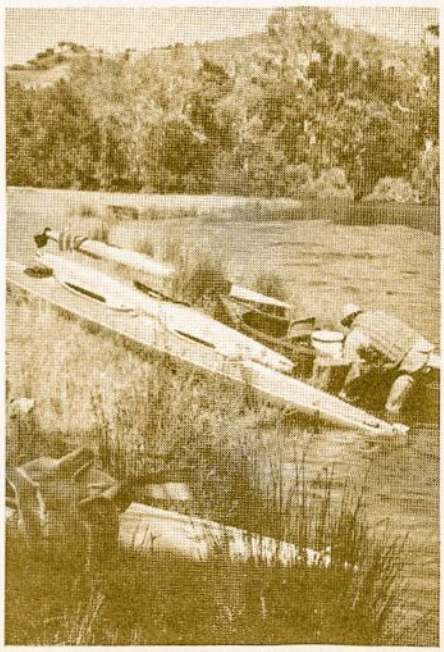

TORONTO

V. Janulaitytė, V. Kryvaitė ir K. Dambaraitė prie Toronto „Šatrijos" tunto vyr. skaučių mugės stalo.

„Rambyno" tunto vilkiukų draugovės drauginninkas ps. K. Batūra ir vyr. skautė J. Batūrienė prie mugės stalo.

„Dainos" draugovė Toronto mugėje: ps. B. Paliulytė, Indrė Freimanaitė, vyr.sk.v.sl. Judita Melnykaitė, Renata Skėmaitė, Jasmina Totoraitytė ir Asta Sukauskaitė.

Toronto „Rambyno" tunto jūrų skautai mugėje. Nuotr. B. Tarvydo.

Man keista, kad žmonės, kurie save vadina gerais krikščionimis, sunkumuose užmiršta savęs paklausti šį paprastą klausimą: "Ką Kristus tose sąlygose darytų?" — ir pagal tai vadovautųsi.

B.P.

ALp(LKA)3083
1982, Nr.5

S. STATKUS
2245 BURR OAK
NORTH RIVERSIDE
60546

SKAUTU AIDAS
6346 S. Washtenaw Ave.
Chicago, Ill. 60629

STOVYKLOJ

(Meliodija: „Puff the Magic Dragon")

Dana Baltutytė
Anita Baltutytė
Silvija Stimburytė
Audra Miler
(Adelaidiškės sesės)

Mes jum padainuosim apie stovyklas,
Kaip naktį miškas ošia
Ir budim keliese. (Stovykloj, stovykloj.)

Laužo liepsnos gęsta
Miško gilumoj.
Oi mūs dantys dreba
Budėti stovykloj. (Stovykloj, stovykloj).

Saulutė prašvinta,
Reikia keltis greit,
Mankštai pasiruošti
Ir virtuvėn sueit. (Stovykloj, stovykloj)

Vėliava pakyla,
Himnas suskamba —
Taip mūs skautiška diena
Kasdien prasideda. (Stovykloj, stovykloj.)

Dienos greit prabėga
Skautų artumoj.
Dirbam, kalbam, juokiamės
Miško žalumoj. (Stovykloj, stovykloj.)

Čia jau saulė leidžias,
Laikas laužą kurt.
Renkamės visi aplink,
Kiek daug džiaugsmo bus. (Stovykloj, stovykloj.)

Skamba skautų šūkiai,
Dainos ir juokai.
Linksma ir malonu,
Lietuvos vaikai. (Stovykloj, stovykloj.)

Taip ir praeina
Mūsų stovyklos.
Niekad nepamiršim
skambančios dainos.

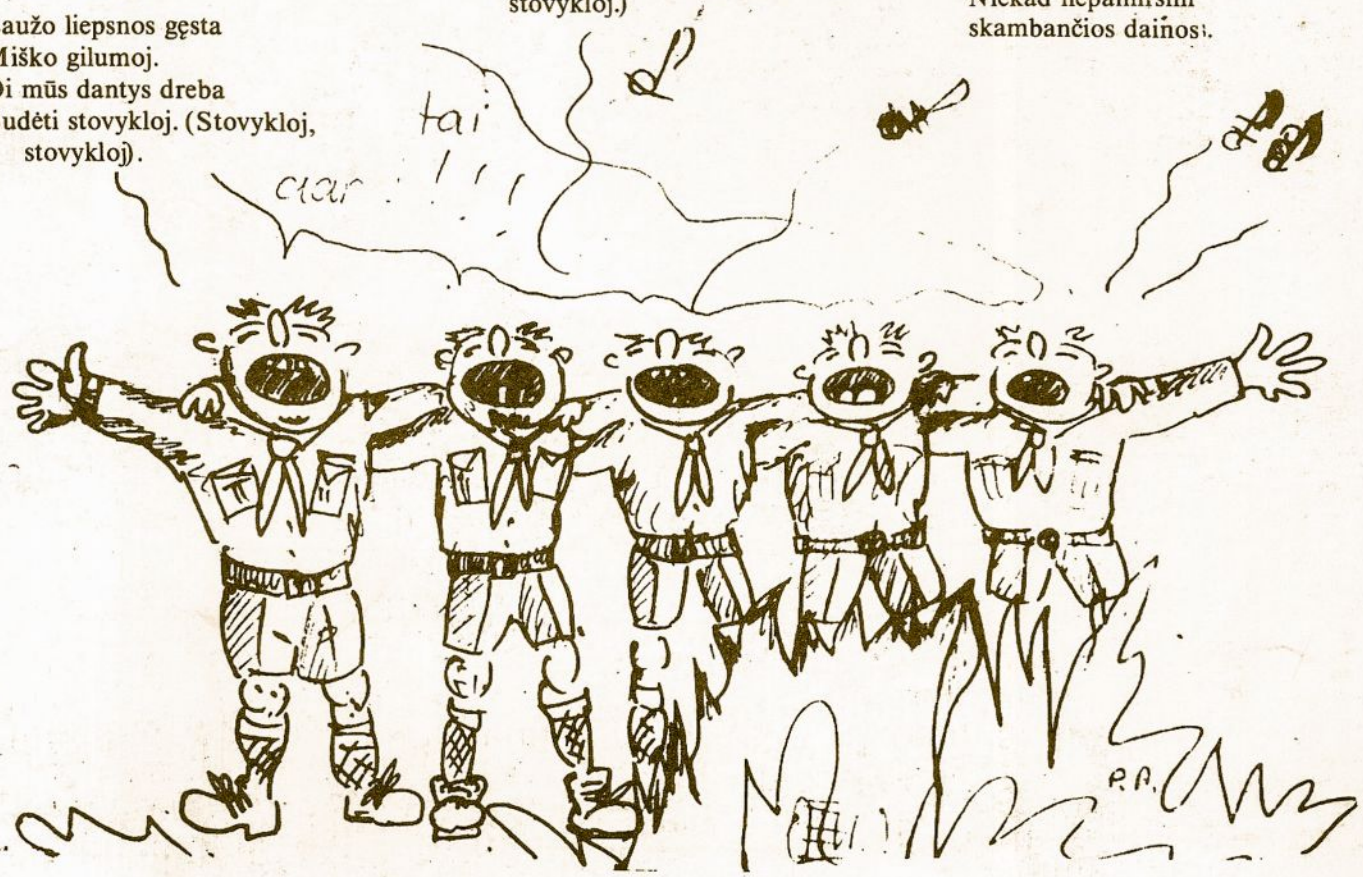

90.741.175